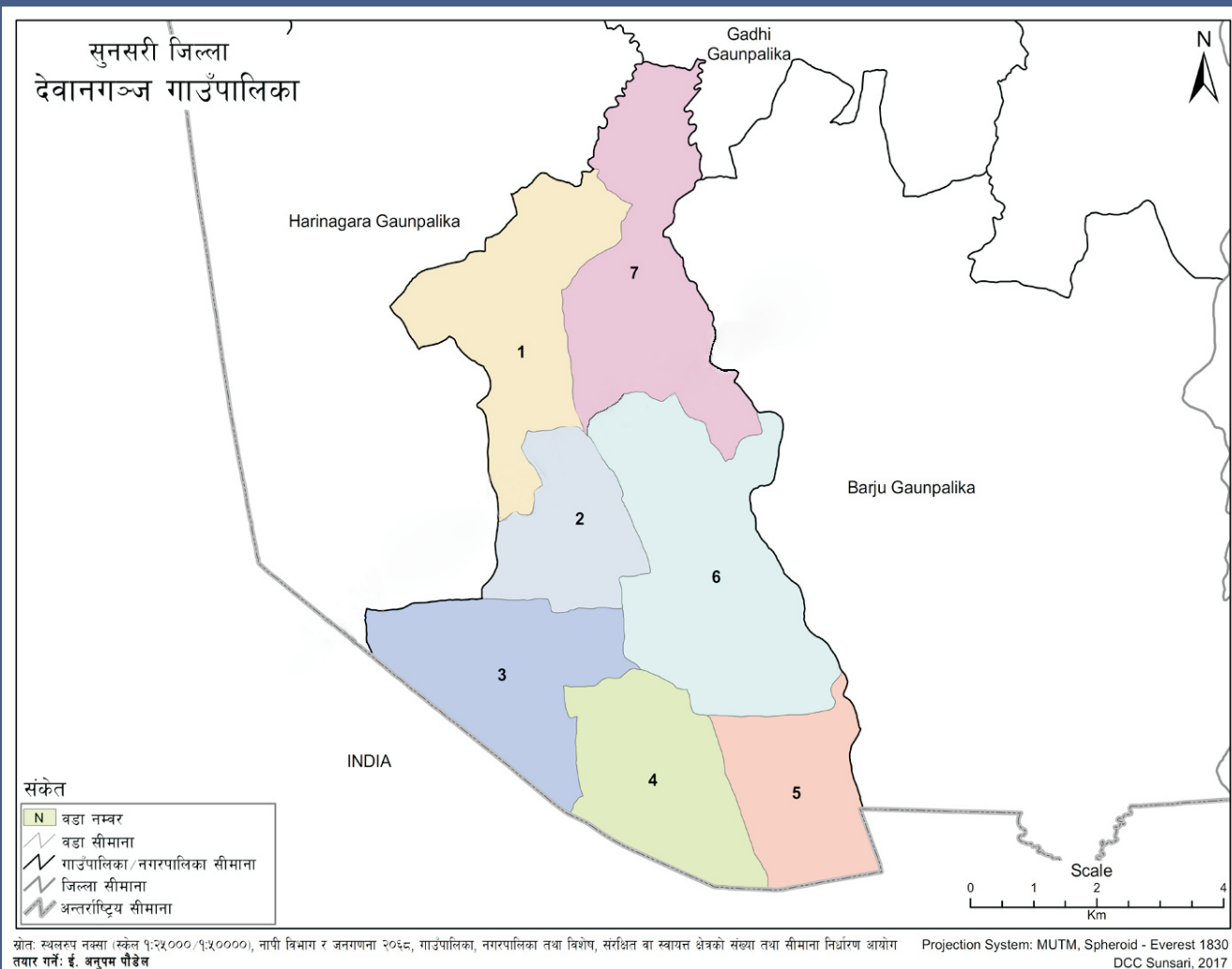

RURAL PROFILE 2074

पार्श्व चित्र

२०७४

गाउँपालिकाको कार्यालय

देवानगञ्ज, सुनसरी

“अधिकार प्राप्तिका लागि कर्तव्य पूरु गर्नु सुवैको सुमान दायित्व हो”

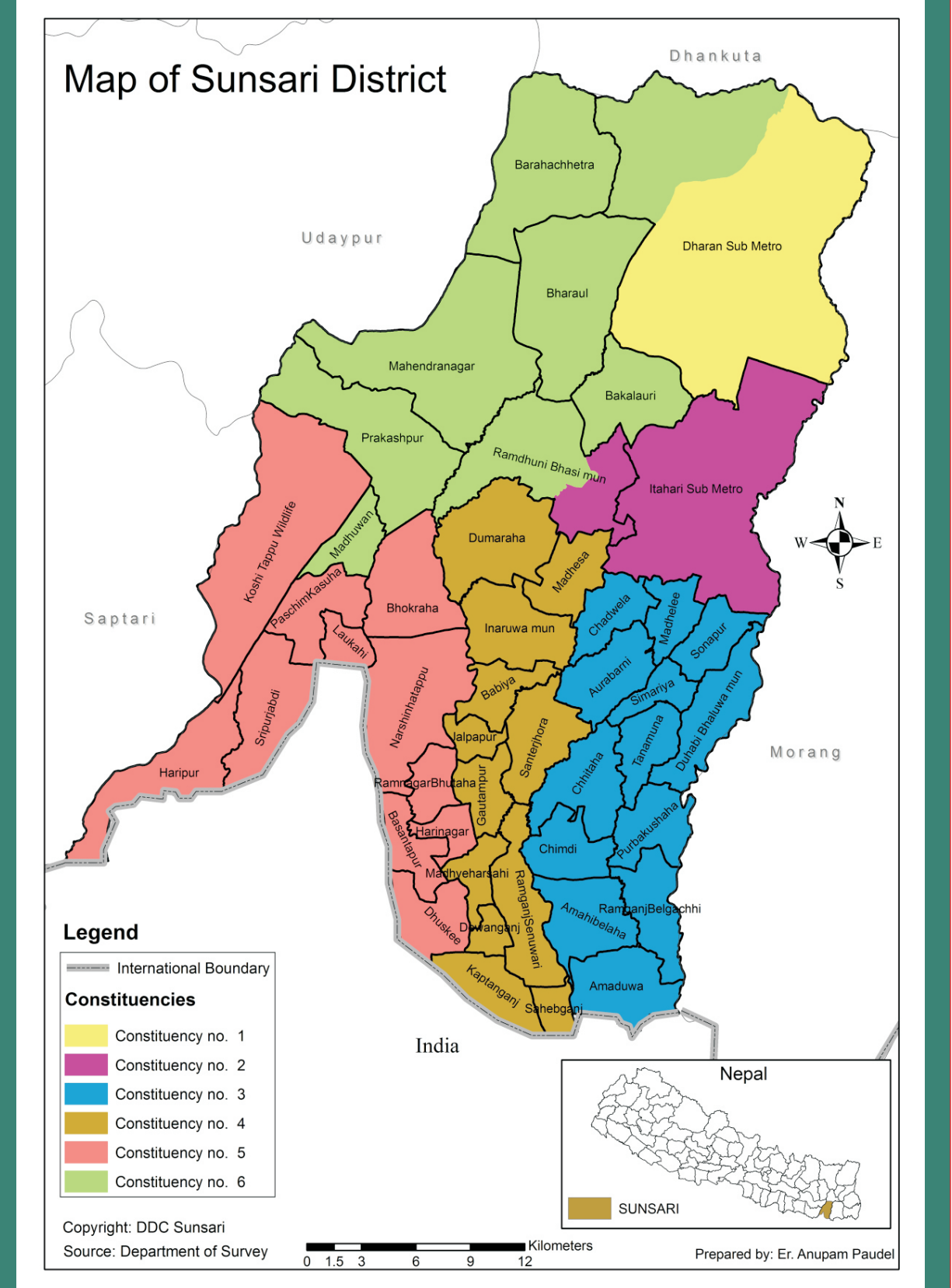
- गाउँघर, टोल सफा राखौ ।
- चर्पीमा मात्र दिसा पिसाव गरौ ।
- रूख रोपौ वातावरण जोगाऔ ।
- सबै बालबालिकाको जन्मदर्ता गरौ ।
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौ ।
- बाटो सडकमा गाईवस्तु छाडा नछाडौ ।
- स्थानीय विकासमा जनसहभागिता जुटाऔ ।
- खाना खानुअघि र शौचालय गएपछि हात धुने वानी बसालौ ।
- महिला अधिकार मानव अधिकार, सबै क्षेत्रमा समान अधिकार
- महिला विरुद्ध हुने हिंसा र भेदभाव सामाजिक रूपमा निन्दनीय कार्य हो भने कानूनी रूपमा दण्डनीय अपराध हो ।

बालश्रम शोषणका अन्त्य गरौ, विद्यालय जाने उचित वातावरण सृजना गरौ ।

गाउँपालिकाको कार्यालय

देवानगञ्ज, सुनसरी

प्रकाशकीय

नेपालको नयाँ संरचना अनुसारको वस्तुगत विवरण सहितको प्रोफाइल निर्माण गर्न पाउदाँ र यहाँहरूको बीचमा सार्वजनिक गर्न पाउंदाँ निकै खुसी छौं । भविष्य सोचन र भविष्यको योजना बनाउन वर्तमानको समीक्षा र विगतको सिकाई आवश्यक गर्ने भएकाले पनि प्रोफाइल निर्माण गरिएको छ ।

नेपाली राजनीतिक परिवर्तनसँगै साविकका गाविसहरु मिलाएर बनाइएको देवानगंज गाउँपालिकाको सबै विवरणहरु प्रोफाइल मार्फत एकवद्ध गर्न खोजिएको छ । अगामी दिनहरुमा मार्गदर्शनका लागि यो पहिलो र नयाँ प्रोफाइल निर्माण गर्न पाउदाँ हामी निकै खुसी छौं । खासमा सुनसरी जिल्लाको सीमावर्ती क्षेत्रमा पर्ने यो देवानगञ्ज गाउँपालिकाको बारेमा समग्र विषयहरु समावेस गरेर सार्वजनिक गर्ने केन्द्रको निर्देशन र यहाँको आवश्यकता समेत भएकाले यस गाउँपालिकाको प्रोफाइल तयार पारिएको हो । नेपालको साविकको पूर्वाञ्चल विकास क्षेत्र र हालको प्रदेश नम्बर १ अन्तर्गत कोशी अञ्चलको ६ जिल्लाहरुमध्ये दक्षिण पश्चिममा पर्ने सुनसरी जिल्ला एक हो । यस जिल्लाको सीमामा रहेको देवानगञ्ज गाउँपालिका सुनसरीमा कायम गरिएका १२ वटा स्थानीय तह मध्ये एक हो । सो साविकको राजाहरुको पालामा बास बस्ने र सिकार खेल्ने ठाउँको नामबाट उत्पत्ति भएको हो ।

सुनसरी जिल्लाको दक्षिणमा पर्ने देवानगञ्ज गाउँपालिका समुद्र सतहदेखि १५२ मिटर उचाईमा रहेको छ । साथै सुनसरी जिल्ला नै प्राकृतिक , धार्मिक , ऐतिहासिक , पुरातात्विक महत्वका स्थलहरुबाट आफै विशिष्ट पहिचान कायम राख्न सफल छ । अर्को तर्फ विभिन्न जाति , धर्म , भाषा , र संस्कृतिको सहयात्रा र सहिष्णुतामा समेत समृद्ध छ । त्यसैले यसलाई विविधतामा समानता तथा अनेकतामा एकताको विशिष्टता बोकेको जिल्ला मानिन्छ । त्यसैगरी औद्योगिक तथा कृषि उत्पादनको हिसाबले देशलाई उल्लेखनीय योगदान दिने जिल्ला मध्ये सुनसरी एक हो । समयको गति र सन्दर्भसँगै सूचना तथ्याङ्कहरु पनि निरन्तर परिवर्तन हुँदैजाने भएकाले प्रस्तुत प्रोफाइलमा समेटिएका सबै तथ्याङ्क, सूचना र विषयवस्तुहरु पर्याप्त र पूर्ण नहुन सक्छन् । त्यसैले यसका सम्बन्धमा विज्ञ पाठकहरु, सबै संघ संस्था र कार्यालयहरुको रचनात्मक सहयोग, सुझाव, एवं टिप्पणीहरुलाई आत्मसाथ गर्दै आगामी प्रकाशनमा अझ सुधार र परिमार्जन गर्दै लैजाने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछौं । अन्त्यमा यस प्रोफाइलमा सबै सरकारी तथा गैरसरकारी र निजी क्षेत्रका कुराहरु समावेश भएकाले यो सार्थक हुने अपेक्षा गरेका छौं ।

विषय सूची

दफा	शीर्षक	पृष्ठ
१.	ऐतिहासिक पृष्ठभूमि	
२.	परिचय	
३.	स्थानीय चार्डपर्व तथा जात्रा र मेलाहरूको विवरण	
४.	पर्यटकिय स्थलहरूको विवरण (धार्मिक/ऐतिहासिक/पुरातात्विक)	
५.	वर्तमान भू उपयोग सम्बन्धी विवरण	
६.	सिंचित क्षेत्रफलको विवरण	
७.	वन क्षेत्र/ नर्सरी सम्बन्धी विवरण	
८.	सरकारी वा सार्वजनिक जग्गाहरूको विवरण	
९.	जनसंख्या वितरणको अवस्था (२०५८-२०६८)	
१०.	वडा अनुसार घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण	
११.	उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्याको विवरण	
१२.	आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको अवस्था	
१३.	मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण	
१४.	धर्मको आधारमा जनसंख्याको विवरण	
१५.	जातियताको आधारमा जनसंख्याको विवरण	
१६.	लिंग र उमेरका आधारमा घरमुलिको विवरण	
१७.	१० वर्ष र सो भन्दा माथिका महिला पुरुषहरूको पहिलो पटक विवाह गरेको उमेरको आधारमा जनसंख्या	
१८.	अपांगताको आधारमा जनसंख्या	
१९.	अपांगता परिचय पत्र लिएका बालबालिकाको विवरण	
२०.	छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या	
२१.	स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको बसोबासको अवस्था	
२२.	खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	
२३.	इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण	
२४.	बत्ती प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण	
२५.	उपलब्ध सेवा सुविधाको आधारमा घरपरिवार विवरण	

२७.	वसाई सराई सम्बन्धी विवरण	
२८.	खाद्यान्न आत्मनिर्भरताको अवस्था	
२९.	स्वामित्वको प्रकारको आधारमा “महिला” घरमुली सम्बन्धी विवरण	
३०.	भूस्वामित्व सम्बन्धी विवरण	
३१.	परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन सम्बन्धी विवरण	
३२.	आर्थिक वर्ष २०७२।०७३ को पञ्जिकरणको विवरण	
३३.	आर्थिक वर्ष २०७२।०७३ मा भएको नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरुको विवरण	
३४.	जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिलाहरुको विवरण (आ.व. २०७२।०७३)	
३५.	वडा अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरुको विवरण	
३६.	वार्षिक कार्यक्रमबाट लक्षित कार्यक्रमतर्फ भएको विनयोजन तथा खर्चको अवस्था	
३७.	शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण	
३८.	विश्वविद्यालय तथा कलेजहरु	
३९.	५ वर्ष र सो भन्दा माथिकाको साक्षरताको आधारमा जनसंख्याको विवरण	
४०.	विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राहरुको विवरण: (संख्या उल्लेख गर्ने)	
४१.	५ वर्ष र सो भन्दा माथिकाको शैक्षिक अवस्था	
४२.	विद्यालयमा भर्ना नभएका तथा विद्यालय छाडेका बालबालिकाहरुको विवरण	
४३.	कूल साक्षरता दरमा महिलाहरुको हिस्सा	
४४.	वडा अनुसार साक्षरता प्रतिशत	
४५.	बालविकास केन्द्रको विवरण	
४६.	बाल सञ्जालको अवस्था	
४७.	विशेष शिक्षातर्फ स्रोत कक्षामा अध्ययनरत छात्र/छात्राको विवरण	
४८.	विद्यालयहरुमा शौचालयको विवरण	
४९.	तहगत शिक्षक विवरण	
५०.	शिक्षक तथा कक्षा कोठाको पर्याप्तता	
५१.	विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरु	
५२.	खोप सेवाको विवरण	
५३.	खोप छोड्ने बालबालिकाको संख्या	

५४.	विगत ३ वर्षहरूको पोषणको अवस्था	
५५.	कुपोषणको अवस्था	
५६.	दीर्घ रोगको कारणले मृत्यु भएका बालबच्चा सम्बन्धी विवरण	
५७.	लिंग अनुसार बाल विवाह सम्बन्धी विवरण (१८ वर्ष मुनिका)	
५८.	कामदारको रुपमा घरपरिवारबाट घर बाहिर गएका बालबालिकाहरूको विवरण	
५९.	कामदारको रुपमा घरपरिवारबाट घर बाहिर गएका बालबालिकाहरूको विवरण	
६०.	बालबालिकाहरूको हत्या अपहरण सम्बन्धी विवरण	
६१.	स्वास्थ्य सम्बन्धी सूचकांकहरू	
६२.	बालक्लबहरूको विवरण	
६३.	वडागत बालक्लबहरूको विवरण	
६४.	बालक्लव तथा बाल समूहले प्रतिनिधित्व गरेका संघ संस्थाहरूको विवरण	
६५.	DCWB मा दर्ता भई गा.पा./न.पा.अन्तर्गत रहेका बालक्लबहरूको संख्या	
६६.	जन्मदर्ता भएका बालबालिकाको संख्या	
६७.	परिवार विहीन बालबालिकाको अवस्था	
६८.	महिला हिंसा सम्बन्धी विवरण	
६९.	वातावरण तथा सरसफाई	
७०.	फोहोरमैला व्यवस्थापन	
७१.	सेवा प्रवाह विवरण	
७२.	कृषि सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूह	
७३.	पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूह	
७४.	हुलाक सेवा केन्द्र	
७५.	गापा/नपाका हालका भवनहरू	
७६.	बसपार्क वा बस स्टेशन	
७७.	सिचाईको स्रोत	
७८.	तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको नाम	
७९.	गापा /नपाको टाढाको बस्तीबाट सम्बन्धित गापा/नपाको केन्द्र पुग्न लाग्ने अनुमानित समय (घण्टा)	
८०.	बैंक तथा वित्तिय सस्था	
८१.	खुला क्षेत्र	

८२.	अचल सम्पत्ति विवरण	
८३.	धार्मिक स्थलको नाम	
८४.	सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था	
८५.	निर्माणाधीन गाउँ/नगर स्तरीय सडकहरु	
८६.	गाउँ/नगर क्षेत्रभित्र रुट परमिट लिएर सञ्चालन भएका सवारी साधनहरुको विवरण	
८७.	गाउँ/नगर क्षेत्रमा चल्ने सवारी साधनहरुको विवरण	
८८.	विद्यमान सतह ढलको अवस्था	
८९.	सार्वजनिक शौचालय सम्बन्धी विवरण	
९०.	प्रकोपबाट भएको क्षति सम्बन्धी विवरण(आ.व.२०७२/०७३ को)	
९१.	विपद व्यपस्थापन पूर्व तयारी सम्बन्धी विवरण	
९२.	शहरी विद्युतीकरण	
९३.	दुर संचार सम्बन्धी विवरण	
९४.	भोलुगें पुल पुल / पुलपुलेसा सम्बन्धी विवरण	
९५.	व्यापारिक केन्द्रहरुको विवरण	
९६.	सामुदायिक भवनहरुको विवरण	
९७.	सार्वजनिक पाटीपौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण	
९८.	खेल मैदान सम्बन्धी विवरण	
९९.	पार्क, वनस्पति तथा उद्यान सम्बन्धी विवरण	
१००.	गाउँपालिका/नगरपालिका कार्यालयदेखि प्रत्येक वडाकेन्द्रसम्मको दूरी	
१०१.	राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाको विवरण र वार्षिक बजेट	
१०२.	गाउँ / नगर क्षेत्रभित्र गठन भएका टोल विकास संस्थाहरुको नाम	
१०३.	वडा नागरिक मंच तथा नागरिक सचेतना केन्द्र सम्बन्धी विवरण	
१०४.	जनचेतनामुलक तालिम प्राप्त गरेको जनसंख्या विवरण	
१०५.	मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण	
१०६.	औसत मासिक पारिवारिक आम्दानी विवरण	
१०७.	औसत मासिक पारिवारिक बचत विवरण	
१०८.	विप्रेषण (रेमिटान्स) को विवरण	

१०९.	वडा अनुसार विपन्नता स्तरीकरण (PPI = progress out of poverty index मापन विधि अपनाउनुपर्नेछ)
११०.	विद्युत/सौर्य उर्जा आयोजनाहरूको स्थिति
१११.	वार्षिक कृषि उत्पादन सम्बन्धी विवरण
११२.	पशु धन तथा सोबाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्बन्धी विवरण
११३.	गाउँ/नगरबाट बाहिर निकासी हुने वस्तुहरूको विवरण (कृषिजन्य, पशुजन्य, औद्योगिक, वन पैदावार तथा व्यापारिक वस्तुहरू)
११४.	जग्गाको किसिम अनुसारको विवरण (विघा । रोपनी)
११५.	औद्योगिक तथा व्यापार,व्यवसाय (निर्माण व्यवसायी समेत) सम्बन्धी विवरण
११६.	विगत ५ आर्थिक वर्षको आयव्ययको विवरण
११७.	गाउँपालिका/नगरपालिकाले सञ्चालन गरेका प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरू कार्यक्रम विवरण
११८.	बर्जु गाउँपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा
११९.	गाउँपालिका/नगरपालिकाको कार्यालयमा हाल कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण
१२०.	सरकारी कार्यालयहरूको नाम, टेलिफोन विवरण
१२१.	स्थानीय राजनैतिक दलहरू
१२२.	गाउँपालिका/नगरपालिकासंग साभेदारी गरेका संघ संस्थाहरू (अन्तराष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय गैरसरकारी तथा सामुदायिक संघ संस्थाहरू समेत)
१२३.	गाउँपालिका/नगरपालिकाको भगिनी सम्बन्ध रहेको संस्था
१२४.	गाउँपालिका/नगरपालिकाको स्थापनाकालदेखि हालसम्मका प्रमुखहरूको विवरण
१२५.	विगत ३ वर्षको MCPM को स्तर
१२६.	विमानस्थलको विवरण
१२७.	शवदाह पशु वधशालाको विवरण
१२८.	विशेष व्यवसायिक खेति र उत्पादन हुने मुख्य कृषि बाली
१२९.	गा.पा. र नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका होटलहरूको विवरण
१३०.	बेरोजगारको तथ्यांक
१३१.	सुरक्षा ईकाईहरू
१३२.	सहकारी संस्थाहरूको विवरण
१३३.	एफ.एम / रेडियो स्टेशनहरूको विवरण: (यस गाउँपालिकामा छैन)

१३४.	व्यापारिक फर्महरूको विवरण	
१३५.	सामुदायिक मेलमिलाप सम्बन्धी समिति गठन र क्रियाकलाप	
१३६.	प्राकृतिक श्रोत (खानी/खनिज आदि)	
१३७.	पशुपंक्षी/वन्यजन्तुको विवरण	
१३८.	सुकुम्बासीको तथ्याक	
१३९.	अल्पसख्यक/सिमान्तीकृत वर्गको तथ्याकं	
१४०.	घरभाडामा बस्नेहरूको विवरण	
१४१.	गाउँपालिका/नगरपालिका भित्र रहेका विशेष, संरक्षित, स्वायत्त क्षेत्रको विवरण	
१४२.	गाउँपालिका/नगरपालिका आफैले बनाएका नियम/विनियमहरूको विवरण	
१४३.	गाउँपालिका/नगरपालिका अवसर, चुनौति र समस्याहरू (वार्षिक प्रगति प्रतिवेदनबाट लिने)	
१४४.	गाउँपालिका/नगरपालिकाका विकास सम्भावनाहरू (कृषि, जलविद्युत, पर्यटन, उद्योग आदि)	
	यस गाउँपालिकाका सम्भावनाहरू	
१४५.	गाउँपालिका/नगरपालिकाको नक्सा	
१४६.	अन्य केही भए	

१. गाउँपालिकाको परिचय

पृष्ठभूमि :

देवानगञ्ज गाउँपालिका जिल्लाको नयाँ संरचना अनुसार सीमामा पर्ने एउटा स्थानीय तह हो । विभिन्न ५ वटा साविकको गाविसलाई मिलाएर यो गाउँपालिका बनेको छ । नेपालका ७४४ स्थानीय तह मध्ये सुनसरीमा १२ वटा स्थानीय तह रहेका छन् । जस मध्ये देवनगञ्ज पनि एक । यो गाउँपालिका पूर्ण मधेशी, मुस्लिम, दलित र जनजातीको बाहुल्य भएको क्षेत्र हो । देवागञ्ज गाउँपालिकामा साविकको राजगञ्ज सिनुवारी, साहेवगञ्ज, कप्तानगञ्ज, मध्यहर्षाही र देवानगञ्ज गाविसलाई मिसाइएको छ । यो गाउँपालिकामा ६ वडाहरु रहेका छन् ।

यस गाउँपालिकाको दक्षिणी सीमा भारतको विहार राज्यको सुपौल जिल्लासँग जोडिएको छ । ग्रामिण परिवेश भएर पनि सदरमुकाम इनरुवा कौवा खोज मुख्य सडक आसपास क्षेत्र शहरीकरण तर्फ उन्मुख छ । यहाँका ९० प्रतिशत स्थानीयहरु कृषि पेशामा आधारित रहेका छन् । खुल्ला सिमानाका कारणले चोरी डकैतीको त्रास रहेको यस गाउँपालिकामा विभिन्न बालीहरुको उत्पादन भने राम्रो छ । सामाजिक, आर्थिक, साँस्कृतिक, धार्मिक र प्राकृतिक रुपमा सुविधाहरु पुगेको भएपनि पूर्ण रुपमा त्यसको उपयोग र उपभोग गर्न नपाएको अवस्था रहेको छ । कृषिमा आश्रितहरुका लागि समयमा खाद्य, मल विउ विजनको पर्याप्त उपलब्धता नभएको गुनासो वर्षेनी आउने गरेको छ । यसको सम्बोधन नभएका कारणले एकातिर चोरी डकैतीको त्रास र अर्को तिर खेत भएर पनि उत्पादनको लागि सहज र सरल सुविधा पाउन नसकेको अवस्था विद्यमान छ ।

यस गाउँपालिकामा वसोवास गर्ने स्थानीयहरुमा आपसी सद्भाव, मेलमिलाप र भातृत्वको सम्बन्ध प्रगाढ छ । जसका कारण गाउँपालिकामा सामाजिक सद्भाव कायम छ । यस क्षेत्रका नागरिकहरु आफ्नो अधिकार र कर्तव्य पालना गर्न सदा तत्पर देखिन्छन् । यहाँ हिन्दु, इस्लाम, बौद्ध र ईसाई धर्म मान्नेहरुको बाहुल्यता रहेको छ ।

नामाकरण :

यस देवानगञ्ज गाउँपालिकाको नाम ऐतिहासिक शासनकालमा राखिएको ठाउँहरूको संगम स्थलको रूपमा देवानगञ्ज नामाकरण गरिएको हो । राणाकालमा तत्कालीन शासकहरू अर्थात् राजाहरू आफ्ना भाइभारदारसँग बस्दा र शिकार खेलन आएको बेला जिम्मेवारी दिएको ठाउँ र स्थानको अनुसार यस ठाउँको नाम देवानगञ्ज रहेको जेष्ठ नागरिकहरू बताउँछन् । किम्बदन्ती अनुसार देवानगञ्ज, कप्तानगञ्ज, साहेवगञ्ज, राजगञ्ज सिनुवारी र मध्यहर्षाही क्षेत्रमा तत्कालीन अवस्थामा विराट राजा आफ्नो बसाइको लागि र घुमफिरका लागि राजगञ्ज सिनुवारीमा आउने गरेको र त्यहाँ राजाको घर भएको अर्थात् कामत रहेको स्थानको रूपमा राजगञ्ज सिनुवारी नामाकरण भएको र त्यससँगै यसका सहयोगीहरू अर्थात् दोस्रो तहका मन्त्रीहरू साहेवगञ्जमा बसेकाले साहेवगञ्ज नामाकरण भएको थियो । साहेव भन्नाले ठूलाबडा हाकिम र मन्त्रीलाई बुझिने भएकाले सो स्थानको नाम साहेवगञ्ज रहेको यही सेरोफेरोमा साविकको ५ वटा गा.वि.स.लाई मिलाएर संयुक्त नाम देवानगञ्ज नामाकरण गरिएको हो । यसको नामाकरणपछि साभा रूपमा देवानगञ्ज गाउँपालिका रहन गएको हो ।

अवस्थिति (सिमाना) :

नेपालको नयाँ संरचना अनुसार ७ प्रदेश मध्येको प्रदेश नं. १ को १४ वटा जिल्ला मध्ये एक सुनसरी जिल्लाको दक्षिणवर्ती क्षेत्रमा पर्ने देवानगञ्ज गाउँपालिका पनि एक हो । यस गाउँपालिकाको पूर्वमा बर्जु गाउँपालिका पश्चिम र उत्तरमा हरिनगरा गाउँपालिका, उत्तरमा हरिनगरा र गढी गाउँपालिका तथा दक्षिण क्षेत्रमा भारतीय जिल्ला अररियासँग जोडिएको छ । यो गाउँपालिका नयाँ संरचना अनुसार समावेशी र मधेशी बाहुल्य क्षेत्रको सीमाभिन्न पर्दछ । यो गाउँपालिका सुनसरी सदरमुकाम इनरुवादेखि दक्षिणमा साविकमा रहेको देवानगञ्ज, कप्तानगञ्ज, साहेवगञ्ज, राजगञ्ज सिनुवारी र मध्यहर्षाही समायोजन भएर बनेको हो । यस गाउँपालिकाको साविकको मध्यहर्षाही गा.वि.स.लाई एकवटा वडा, कप्तानगञ्ज गा.वि.स.लाई दुईवटा वडा, साहेवगञ्ज/देवानगञ्ज गा.वि.स.लाई एक/एकवटा वडा र राजगञ्ज सिनुवारीलाई दुईवटा वडा कायम गरिएको छ ।

क्षेत्रफल :

यस गाउँपालिकाको कूल क्षेत्रफल ५३.५६ वर्ग कि.मी. रहेको छ ।

२. भौगोलिक स्वरूप :

यस गाउँपालिकाको भू-धरातल र भू-वनावट समथल रहेको छ । पुरै गाउँपालिका नै समथल भएकाले यस क्षेत्रमा बाह्रै महिना मौसमी र बेमौसमी अन्न तथा खाद्यान्न वाली हुने गरेको छ । यस क्षेत्रका किसान समथल भू-वनौटमा आधारित कृषिमा आश्रित छन् । यस गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र देवानगञ्ज, कप्तानगञ्ज र साहेवगञ्जमा लाग्ने हाटबजारहरु रहेका छन् । छिमेकी गाउँपालिकामा समेत स्थानीय हाटबजार लाग्ने गरेकाले यहाँका उत्पादन किसानहरुले सहज रुपमा विक्री वितरण गर्न पाएका छन् । यो गाउँपालिका सामुद्रिक सतहदेखि ४२० फिटको उँचाइमा रहेको छ । यस गाउँपालिकाको कूल क्षेत्रफलमध्ये ८०% क्षेत्रफलमा खेतीपाती हुने गरेको छ । यो गाउँपालिका अक्षांश र देशान्तर २६.४९^० उत्तरी अक्षांश र ८७.१६^० पूर्वी देशान्तरमा पर्दछ ।

३. स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाहरुको विवरण :

क्र.सं.	चाडपर्व	जात्रा	मेलाहरुको नाम	मनाइने महिना	तिथि	मनाउने जातजाति
१.	दशैं		दशमी	आश्विन		हिन्दु
२.	सिरुवा		सिरुवा	वैशाख		मधेशी थारु
३.	तिहार		काली मेला	कार्तिक		हिन्दु
४.	करम पर्व	फगु जात्रा	जितिया मेला	कार्तिक र फागुन		उराँव प्रकृति पूजक
५.	मोहरम	मोहरम जात्रा	समय अनुसार	समय अनुसार	अरबी तिथि अनुसार	इस्लाम

४. पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण (धार्मिक/ऐतिहासिक/पुरातात्विक):

क्र.सं.	पर्यटकीय स्थलहरूको नाम	वडा नं.	स्थलको महत्व	दैनिक औषतमा आउने पर्यटकहरूको संख्या	कैफियत
१.	राधाकृष्ण मन्दिर	७	धार्मिक	३०-६०	मौसमी
२.	शिव मन्दिर	२	धार्मिक आस्था	५००-१०००	श्रावण र भाद्र
३.	सन्तमन्त मठ	५	धार्मिक आस्था	२०००-४०००	मौसम अनुसार
४.	शिव पार्वती मन्दिर	४	धार्मिक र अध्यात्मिक	४०-८०	समयानुसार
५.	राधाकृष्ण दासजी महाराज मन्दिर	६	धार्मिक	८०-९०	मौसम अनुसार
६.	सीताराम महाराज	१	धार्मिक	१००-२००	मौसम अनुसार
७.	दिनाभद्री मन्दिर	३	धार्मिक	६०-८०	आषाढ
८.	राधाकृष्ण/दिनाभद्री	१	धार्मिक	५०-१००	आषाढ र समयानुसार
९.	रामजानकी मन्दिर	२	धार्मिक	५००-१००	रामनवमी
१०.	आनन्द मन्दिर	१	धार्मिक	४०००-८०००	भाद्र
११.	जीतमहान मन्दिर	१	धार्मिक	१००-३००	कार्तिक
१२.	मधुकर दास मन्दिर	१	धार्मिक	५००-५०००	मौसमानुसार
१३.	बागेश्वरी मन्दिर	१	धार्मिक	१०००-१००००	वैशाख
१४.	डिहवार थान मन्दिर	६	धार्मिक	३००-५००	वैशाख
१५.	काली मन्दिर	२	धार्मिक	२००-५००	मंसीर
१६.	शिव मन्दिर	२	धार्मिक	३००-५००	साउन, भाद्र
१७.	हनुमान मन्दिर	३	धार्मिक	५००-१०००	शनिवार

५. वर्तमान भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण :

क्र.सं.	विवरण	देवानगञ्ज गा.पा.	
		क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी.)	प्रतिशत
१.	कृषि क्षेत्र	३० वर्ग कि.मी.	५६
२.	वन तथा चरन क्षेत्र	५ वर्ग कि.मी.	९.४
३.	आवास क्षेत्र	१८ वर्ग कि.मी.	३३.६
४.	नदीनालाले ओगटेको क्षेत्र	०.४ वर्ग कि.मी.	०.८
५.	ताल तलैया	-	
६.	सिमसार क्षेत्र	-	
७.	औद्योगिक क्षेत्र	-	
८.	सडकले ओगटेको क्षेत्र	०.०६	०.०६
९.	अन्य	०.१	०.२
	जम्मा	५३.५६ वर्ग कि.मी.	१००%

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०२८

६. सिञ्चित क्षेत्रफलको विवरण :

क्र.सं.	विवरण	क्षेत्रफल (हे.मा)	कैफियत
१.	सालैभर सिञ्चित	१०० हेक्टर	
२.	मौसमी सिञ्चित	४००० हेक्टर	
३.	कूल सिञ्चित क्षेत्रफल	४१००० हेक्टर	
४.	असिञ्चित जमिन	३५०० हेक्टर	
५.	खेतीयोग्य जमिन	७५०० हेक्टर	भूमिगत पानी
६.	खेती गरिएको जमिन	६००० हेक्टर	

स्रोत :- जिल्ला कृषि विकास कार्यालय

७. वन क्षेत्र/नर्सरी सम्बन्धी विवरण :

क्र.सं.	विवरण	संख्या	क्षेत्रफल (हे. मा)	प्रतिशत	कैफियत
१.	सामुदायिक वन	-	-		
२.	कबुलियती वन		६० हेक्टर	०.०४	
३.	धार्मिक वन	-	६०० हेक्टर	२.४	
४.	सरकारी संरक्षित वन	-	-		
५.	अन्य	-	५ हेक्टर	०.००२	व्यक्तिगत लगाएको

स्रोत :- जिल्ला वन कार्यालय

८. सरकारी/सार्वजनिक जग्गाहरूको विवरण :

क्र.सं.	जग्गा रहेको स्थान	देवानगञ्ज गा.पा.	
		क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी.)	स्वामित्व
१.	अमरसिंह मा. वि., साहेवगञ्ज-५	५ वर्ग कि.मी.	श्री अमरसिंह मा. वि
२.	देवानगञ्ज-२	६ वर्ग कि.मी.	श्री मा.वि.
३.	मध्यहर्षाही-१	३ वर्ग कि.मी.	श्री जनता मा.वि.
४.	मध्यहर्षाही-१	२ वर्ग कि.मी.	श्री सरस्वती नि.मा.वि.
५.	कप्तानगञ्ज-३	५ वर्ग कि.मी.	श्री कृष्ण मा.वि.
६.	कप्तानगञ्ज-४	०.५ वर्ग कि.मी.	श्री दिनाभद्री प्रा.वि.
७.	कप्तानगञ्ज-४	१ वर्ग कि.मी.	श्री बाबुजी प्रा.वि.
८.	कप्तानगञ्ज-४	२ वर्ग कि.मी.	श्री पाँचौ सिमर मा.वि.
९.	राजगञ्ज सिनुवारी-६	२ वर्ग कि.मी.	श्री सरस्वती नि.मा.वि.
१०.	राजगञ्ज सिनुवारी-७	१ वर्ग कि.मी.	श्री फोचो दास नि.मा.वि.

स्रोत :- साविकको गा.वि.स. कार्यालयहरु

५. जनसंख्या वितरणको अवस्था (२०५८-२०६८)

विवरण	गणना वर्ष	
	२०५८	२०६८
जनसंख्या	३१२२२	३५०७३
परिवार संख्या	५९५३	६३६१
जनसंख्याको अनुपातिक वितरण	९६	९५
जनघनत्व	४९७.७२	६०७.३८
औषत वृद्धिदर	२.९	१.९९
परिवारको औषत आकार	४.२	५.५१
महिला पुरुष अनुपात (प्रति १०० जना महिलामा पुरुषको संख्या)	९८.२	९६.३४

स्रोत :- राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

१०. वडा अनुसार घरघुरी तथा जनसंख्याको विवरण :

वडा नं.	घर परिवार संख्या	पुरुष	महिला	जम्मा	क्षेत्रफल वर्ग कि.मी.	जनघनत्व	मुख्य वस्तीहरु
१	१०४७	२७४१	२६८५	५४२६	७.२८	७४५	यादव, मेहता, गडेरी, २ राम, मुसलमान
२	१३११	३८३९	३६४५	७४८४	६.०४	,,	मेहता, साह, यादव
३	८५४	२०५४	२३५३	४८०७	१५.४७	,,	मेहता, शर्मा, मुस्लिम, सोनार
४	७२४	२१४९	२०७०	४२१९	१८.००	,,	यादव, साह, भगत, गुप्ता
५	७८४	२०२६	२०३७	४०६४	३.०६१	,,	यादव, साह, भगत, गुप्ता
६	८३२	२२४६	२१३३	४३७९	१.९२०	,,	यादव, मेहता, साह, सुडी, भगत, गुप्ता
७	८०९	२४०८	२२८९	४६९४	२.००८	,,	यादव, गुप्ता, मेहता, चौधरी
जम्मा	६३६१	१७८६३	१७२१०	३५०७३	५३.५६ वर्ग कि.मी.		

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

११. उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्याको विवरण :

उमेर समूह	महिला	पुरुष	तेस्रो लिङ्गी	जम्मा
५ वर्षभन्दा मुनि	१६३७	२१५०	०	३७८७
५-९ वर्षसम्म	२३१६	२५६०	०	४८७६
१०-१४ वर्षसम्म	३०२६	१९५०	०	४९७६
१५-१९ वर्षसम्म	२०२०	१५४१	०	३५६१
२०-२४ वर्षसम्म	१२५१	१२७०	०	२५२१
२५-४४ वर्षसम्म	४५२३	४५००	०	९०२३
४५-५९	१९५०	१७८८	०	३७३८
६०-६९ वर्षसम्म	७२६	८३२	०	१५५८
७० वर्षसम्म भन्दा माथि	४९३	५१०	०	१०३३
जम्मा				३५०७३

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

१२. आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको अवस्था :

उमेर समूह	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
० देखि १४	६५००	६०३९	१२५३९	३५.७५
१५ देखि ५९	७८२०	७१७१	१४९९१	४२.७४
६० भन्दा माथि	३५४३	४०००	७५४३	२१.५१
जम्मा	१७८६३	१७२१०	३५०७३	१००

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०५८

१३. मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण :

क्र.सं.	मातृभाषा	प्रतिशत
१	नेपाली	०.०५
२	मैथिली	९६
३	हिन्दी/उर्दु	३.९५
	जम्मा	१००%

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

१४. धर्मको आधारमा जनसंख्याको विवरण :

क्र.सं.	धर्म	प्रतिशत
१	हिन्दु	९५
२	बौद्ध	०
३	इस्लाम	३
४	किराँत	०
५	क्रिश्चियन	०
६	प्रकृति	२
७	वन	०
८	जैन	०
९	बहाई	०
१०	सिख	०
११	उल्लेख नभएको	०
	जम्मा	१००%

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

१५. जातियताको आधारमा जनसंख्याको विवरण :

क्र.सं.	जातियता	प्रतिशत
१	क्षेत्री	०
२	ब्राह्मण	०
३	नेवार	०.५
४	सार्की, कामी	०.५
५	दमाई	०
६	कुमाल	२
७	गुरुङ्ग	०
८	मगर	३
९	राई लिम्बू	४
१०	थारु	०.७
११	यादव/मेहता	६३
१२	घर्ती	०
१३	अन्य	१८.३
	जम्मा	१००%

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

१६. लिङ्ग र उमेरका आधारमा घरमुलीको विवरण :

लिङ्ग	जम्मा	घरमुलीको संख्या						
		१४ वर्षसम्म	१५-२५	२६-३६	३७-४७	४८-५८	५९-६९	७० देखि माथि
पुरुष	३८३२	१३७०	८६५	५४२	४११	३६७	१६६	१११
महिला	२५०४	६३०	६९५	४११	३५७	२३३	१३७	४१
जम्मा	६३३६	२०००	१५६०	९५३	७६८	६००	३०३	१५२

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

१७. १० वर्ष र सो भन्दा माथिका महिला तथा पुरुषहरूको पहिलो पटक विवाह गरेको उमेरको आधारमा जनसंख्या :

लिङ्ग	जम्मा	पहिलो पटक विवाह गरेको उमेर									
		१० वर्षभन्दा मुनि	१०-१४ वर्ष	१५-१९ वर्ष	२०-४४ वर्ष	२५-२९ वर्ष	३०-४४ वर्ष	३५-३९ वर्ष	४०-४४ वर्ष	४५-४९ वर्ष	५० वर्ष भन्दा माथि
पुरुष	९८००	५	४०	३०५०	६०३९	३००	४०	५०	५	२	१
महिला	१०४००	१०	१२०	५०००	३२०१	२५००	१०	५	३	०	०
जम्मा	२०२००	१५	१६०	८०५०	१०२४०	२८००	५०	५५	८	२	१

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

१८. अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या (Population by Disability) :

लिङ्ग	जम्मा अपाङ्गताका संख्या	अपाङ्गताका आधारमा जनसंख्या			
		पूर्ण अशक्त अपाङ्गता (रातो रङ्गको)	अति अशक्त अपाङ्गता परिचय पत्र (निलो रङ्गको)	मध्यम अपाङ्गता (पहेलो रङ्गको)	सामान्य अपाङ्गता (सेता रङ्गको)
पुरुष	४५३	९४	११२	११०	१३७
महिला	३०५	१७	६८	१०५	११५
जम्मा	७५८	१११	१८०	२१५	२५२

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

१५. अपाङ्गता परिचय पत्र लिएका वालवालिकाको विवरण

अपाङ्गता परिचय पत्रको किसिम	परिचय पत्र लिएका वालवालिकाको संख्या		
	वालिका	वालक	जम्मा
पूर्ण अशक्त अपाङ्गता (रातो रङ्गको)	३५	२१	५६
अति अशक्त अपाङ्गता परिचय पत्र (निलो रङ्गको)	२९	२२	५१
मध्यम अपाङ्गता (पहेलो रङ्गको)	११	१९	३०
सामान्य अपाङ्गता (सेतो रङ्गको)	३०	१८	४८
जम्मा	१४५	८०	१८५

स्रोत :- साविक गा.वि.स. कार्यालयहरु/जि.स.स.

२०. छानाको प्रकारको आधारमा घरघुनी संख्या :

क्र. सं.	घरको प्रकार	संख्या	प्रतिशत
१.	फुस तथा खरले छाएको	२०७३	३२.५९
२.	जस्ता/च्यादरले छाएको	२११३	४९.०९
३.	टायल तथा ढुङ्गा (State) छाएको	२०५	३.२२
४.	आर.सी.सी.	१३२८	
५.	काठले छाएको	१०	
६.	माटोले छाएको	१८२	
७.	अन्य	३७५	
८.	उल्लेख नभएको	१५	
	जम्मा	६३०१	

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

२१. स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको वसोवासको अवस्था :

क्र. सं.	स्वामित्वको विवरण	परिवार संख्या	प्रतिशत
१.	निजी	६०४२	९५
२.	भाडामा	१९१	३
३.	संस्थागत	६४	१
४.	अन्य	६४	१
	जम्मा	६३६१	१००

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

२२. खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण :

क्र. सं.	खानेपानीको स्रोतहरू	परिवार संख्या	प्रतिशत
१.	पाइपधारा	५८	०।९१
२.	ट्युबवेल/हैण्डपम्प	६२१९	९७।७७
३.	ढाकिएको इनार, कुवा	१२	०।१९
४.	नढाकिएको इनार, कुवा	३०	०।४७
५.	मूलको पानी	६	०।०९
६.	खोला/नदीको पानी	१	०।०२
७.	अन्य	२२	०।३५
८.	उल्लेख नभएको	१३	०।२०
	जम्मा	६३६१	१००%

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

२३. इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवारको विवरण :

सि.नं.	इन्धनको प्रकार	घरपरिवार संख्या	प्रतिशत
१.	दाउरा	९५७	१५।०४
२.	मट्टीतेल	८०	१।२६
३.	एलपी ग्यास	६३	०।९९
४.	गुइठा	५२३१	८२।२४
५.	गोवर ग्यास	१३	०।२०
६.	विजुली	१	०।०२
७.	अन्य	४	०।०६
८.	उल्लेख नभएको	१२	०।१९
	जम्मा	६३६१	१००%

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

२४. वत्ती प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण :

सि.नं.	वत्तीको प्रकार	घरपरिवार संख्या	प्रतिशत
१.	विजुली	३९८३	६२।६२
२.	मट्टीतेल	२२९३	३६।०५
३.	वायोग्यास	११	०।१७
४.	सोलार	६०	०।९४
५.	अन्य	०	०।००
६.	उल्लेख नभएको	१२	०।१९
	जम्मा	६३६१	१००%

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

२५. उपलब्ध सेवा सुविधाको आधारमा घरपरिवार विवरण :

सि.नं.	सेवा सुविधाको प्रकार	घरपरिवार संख्या	प्रतिशत
१.	कुनै सेवा सुविधा नभएका	८८१	५।१९
२.	कम्तीमा एउटा सुविधा भएका	३६९९	२१।७९
३.	रेडियो भएका	१७५९	१०।३६
४.	टि.भी. भएका	११५६	६।८१
५.	केवल लाइन जोडेका	२१३	१।२५
६.	कम्प्यूटर भएका	४७	०।२८
७.	इन्टरनेट सुविधा भएका	८	०।०५
८.	टेलिफोन भएका	८२	०।४८
९.	मोबाइल	३०८२	१८।१५
१०.	गाडी भएका	८९	०।५२
११.	मोटरसाइकल	९९५	५।८६
१२.	साइकल	४८६२	२८।६४
१३.	अन्य साधन	५२	०।३१
१४.	फ्रिज	२२	०।१३
१५.	उल्लेख नभएका	३०	०।१८
	जम्मा	१६९७७	१००%

स्रोत :- राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

२६. शौचालय प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण :

सि.नं.	चर्पीको प्रकार	घरपरिवार संख्या	प्रतिशत
१.	चर्पी नभएको	२००	३।१४
२.	प्लस भएको (सार्वजनिक ढल)	१०८०	१६।९८
३.	प्लस भएको (सेफ्टिक ट्याङ्क)	२०४	३।२१
४.	साधारण	४८७७	७६।६७
५.	उल्लेख नभएको	०	०।००
	जम्मा	६३६१	१००%

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

२७. बसाइसराइँ सम्बन्धी विवरण :

बसाइसराइँ विवरण	महिला	पुरुष	जम्मा	मुख्य जिल्लाहरु
गा.पा.भिन्न आएका	९०	६०	१५०	मोरङ्ग/सुनसरी
गा.पा.बाट बाहिर गएका	९८	९८	१९६	अन्य गाउँबाट
जम्मा	१८८	१५८	३४६	

स्रोत :- घरधुरी सर्वेक्षण

२८. खाद्यान्न आत्मनिर्मरताको अवस्था :

सि.नं.	खाद्यान्न उपलब्धताको आधारमा परिवार संख्याको विवरण	संख्या/प्रतिशत	प्रतिशत
१.	३ महिनाभन्दा कम खान पुग्ने परिवार	२०४	३.२०
२.	४-६ महिना खान पुग्ने परिवार	२००	३.१५
३.	७-९ महिना खान पुग्ने परिवार	१०८०	१६.९८
४.	१०-१२ महिना खान पुग्ने परिवार	४८७७	७६.६७
५.	आफ्नो खेतवारीको उत्पादनबाट खान पुगेर बेच विखन गर्ने परिवार	०	०
	जम्मा	६३६१	१००%

स्रोत :- घरधुरी सर्वेक्षण

२९. स्वामित्वको प्रकारको आधारमा "महिला" घरमुली सम्बन्धी विवरण :

सि.नं.	स्वामित्वको विवरण	घरपरिवार	प्रतिशत
१.	घरजग्गा दुवैमा स्वामित्व भएका	१६१	२.५३
२.	जग्गामा मात्रै स्वामित्व भएका	०	०
३.	घरजग्गा दुवैमा स्वामित्व नभएका	६२००	९७.४७
४.	उल्लेख नभएको	०	०
	जम्मा	६३६१	१००

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

३०. भू-स्वामित्व सम्बन्धी विवरण :

सि.नं.	भू-स्वामित्वको विवरण	घरपरिवार	प्रतिशत
१.	स्वामित्व भएका	६०११	९४।५०
२.	स्वामित्व नभएका	२००	३।१४
३.	आफ्नो जग्गा अरुलाई कमाउन दिएको	५०	०।७९
४.	अरुको जग्गा कमाउने	१००	१।५७
५.	उल्लेख नभएको	०	०।००
	जम्मा	६३६१	१००%

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

३१. परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन सम्बन्धी विवरण :

क्र.सं.	स्वामित्वको विवरण		जम्मा घरधुरी	प्रतिशत
	पहाड (रोपनी)	तराई (कठ्ठा)		
१.	२ रोपनीभन्दा कम	५ कठ्ठाभन्दा कम	७२०	११.५
२.	२ देखि ५ रोपनीसम्म	६ देखि १० कठ्ठासम्म	१००५	१५.८
३.	६ देखि १० रोपनीसम्म	११ देखि २० कठ्ठासम्म	२०५५	३२.३
४.	११ देखि २० रोपनीसम्म	२१ देखि ३० कठ्ठासम्म	२००७	३१.५
५.	२० रोपनीभन्दा माथि	३१ कठ्ठाभन्दा माथि	३७४	५.९
६.	जग्गा नै नभएको	जग्गा नै नभएको	२००	३.२
७.	थाहा नभएको	थाहा नभएको	०	०
	जम्मा		६३६१	१००%

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

३२. आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को पञ्जिकरणको विवरण :

क्र.सं.	विवरण	२०७२/०७३ को जनसंख्या	जम्मा दर्ता संख्या	महिला	पुरुष
१	जन्म दर्ता	३९०५०	३७००	१९०५	१६९५
क	५ वर्ष सम्मका		३००	१५५	१४५
ख	५ वर्षदेखि १८ वर्ष सम्मका बालबालिका		२००	९०	११०
ग	१८ वर्ष माथिका मानिस		५०	३०	२०
२	मृत्यु दर्ता		१०५	५४	५१
३	सम्बन्ध विच्छेद		२	१	१
४	बसाइसराइँ		१५५	८४	७१
५	विवाह दर्ता		४५५	४५५	४५५
क	१८ वर्षभन्दा कम उमेर		१०	५	५
ख	१८ वर्षभन्दा माथि		४४५	४४५	४४५
जम्मा			५४२२	३२२४	२१९८

स्रोत :- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

३३. आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ मा भएको नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरूको विवरण :

क्र. सं.	विवरण	सिफारिस संख्या
१.	नागरिकता सिफारिस	५३८
२.	नाता प्रमाणित	३२२
३.	अन्य सिफारिस	६५००
४.	नक्सा पास संख्या	३

स्रोत :- साविकको गा.वि.स.को कार्यालयहरु

३४. जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिलाहरूको विवरण (आ.व. २०७२/०७३) :

क्र.सं.	विवरण	संख्या	कैफियत
१.	जेष्ठ नागरिक (७० वर्षमाथि)	५६२	
१.१	महिला	२९८	
१.२	पुरुष	२६४	
जम्मा		५६२	
	जेष्ठ दलित	२९८	
	महिला	१७८	
	पुरुष	१२०	
जम्मा		२९८	
२.	कूल एकल महिला	११२०	
३.	लोपोन्मुख जाति (कुसुण्डा, राउटे.....)	०	
४.	जम्मा पूर्ण अपाङ्ग	६२	
	महिला	२९	
	पुरुष	३३	
५.	जम्मा आंशिक अपाङ्ग	५३	
	महिला	२२	
	पुरुष	३१	

स्रोत :- साविकको गा.वि.स.को कार्यालयहरु

३५. वडा अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरुको विवरण :

वडा नं.	जेष्ठ नागरिक			दलित जेष्ठ नागरिक			एकल महिला	पूर्ण अपाङ्ग			आंशिक अपाङ्ग			कूल जम्मा
	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा		महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	
१	३७	२५	६२	३५	३७	७२	७५	२	७	९	१२	४	१६	२३४
२	३४	३१	६५	३३	३६	६९	८१	४	३	७	१३	६	१९	२४१
३	२५	३२	५७	११	६	१७	६८	३	२	५	४	२	६	१५३
४	२०	२५	४५	१९	२३	४२	६०	५	१	६	३	२	५	१५७
५	२७	२३	५०	३४	२३	५७	८०	२	५	७	२	३३	३५	२२९
६	२८	३६	६४	२२	२६	४८	७६	३	७	१०	३	६	९	२०७
७	२३	३३	५६	२४	२२	४६	६७	६	३	९	३	४	७	१८५
जम्मा	१९४	२०५	३९९	१७८	१७३	३५१	५०७	२५	२८	५३	४०	५७	९७	१४०६

स्रोत :- साविकको गा.वि.स.को कार्यालयहरु/सा.सु. शाखा

३६. वार्षिक कार्यक्रमबाट लक्षित कार्यक्रम तर्फ भएको विनियोजन तथा खर्चको अवस्था :

आर्थिक वर्ष	लक्षित कार्यक्रम	विनियोजित रकम	खर्च रकम
२०७३/०७४	महिला बालबालिका र अन्य लक्षित वर्ग	१ करोड ५० लाख	१ करोड ५० लाख
२०७३/०७४	युवा तथा खेलकुद	५० लाख	५० लाख
२०७३/०७४	मुस्लिम पिछडा वर्ग	१० लाख	१० लाख
२०७३/०७४	अपाङ्ग	१० लाख	१० लाख
२०७३/०७४	एकल महिला	१० लाख	१० लाख

स्रोत :- साविक गाविस कार्यालयहरु

३७. शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण :

विवरण	सरकारी	सामुदायिक	निजी विद्यालय	कूल
प्रा. वि.		१५	२	१७
नि.मा.वि.		७	१	८
मा. वि.		२	०	२
उच्च मा. वि.		२	०	२
क्याम्पस		०	०	०
वेद वृद्धाश्रम	१	०	०	१
मदर्सा		२	०	२
प्राविधिक शिक्षालय	१	०	०	१
सीप विकास तालिम केन्द्र	०	०	१	१
सामुदायिक बाल विकास केन्द्र	०	८४	०	८४

स्रोत :- जिल्ला शिक्षा कार्यालय, सुनसरी

३८. विश्वविद्यालय तथा कलेजहरू :

क्र.सं.	उच्च मा.वि. को नाम	ठेगाना	सञ्चालित कार्यक्रम तथा तह	विद्यार्थी संख्या
१.	श्री अमरसिंह उ.मा.वि.	देवानगञ्ज-५, साहेवगञ्ज	शिक्षा, वाणिज्य र प्राविधिक	३०५
२.	श्री कृष्ण उ. मा. वि.	देवानगञ्ज-४, कप्तानगञ्ज	शिक्षा, वाणिज्य	२८७

स्रोत :- जिल्ला शिक्षा कार्यालय, सुनसरी

३५. पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिका साक्षरताको आधारमा जनसंख्याको विवरण :

लिङ्ग	५ वर्ष र ५ वर्षभन्दा माथिको जनसंख्या	जनसंख्याको अवस्था			
		लेख्न र पढ्न सक्ने	पढ्न मात्रै सक्ने	पढ्न लेख्न नसक्ने	थाहा नभएको
जम्मा	३११९८	१७५२४	४४२	१३२१३	१९
पुरुष	१५९१७	१०१८४	२३४	५४८०	१९
महिला	१५२८१	७३४०	२०८	७७३३	०

स्रोत :- राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

४०. विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राको विवरण :

तह	सरकारी विद्यालय				निजी विद्यालय				कूल जम्मा
	कक्षा	छात्र	छात्रा	जम्मा	कक्षा	छात्र	छात्रा	जम्मा	
प्रा.वि.	१	६२१	६५०	१२७१	१	१८८	१८५	३७३	१६४४
	२	४६५	४८४	९४९	२	१४८	१३९	२८७	१२३६
	३	४१७	३१८	७३५	३	३३६	३२४	६६०	१३९५
	४	४१४	३८४	७९८	४	६४	२६	९०	८८८
	५	३२९	३०४	६३३	५	५०	२३	७३	७०६
नि.मा.वि.	६	२२४६	२१४०	४३८६	६	११४	४९	१६३	४५४९
	७	२६९	२२६	४९५					४९५
	८	२९२	२४१	५३३					५३३
मा.वि.	९	३१५	२९०	६०५					६०५
	१०	८७६	७५७	१६३३					१६३३
उ.मा.वि.	११	१८८	१८५	३७३					३७३
	१२	१८८	११०	२९८					२९८

स्रोत :- राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

४१. ५ वर्ष र सो भन्दा माथिका शैक्षिक अवस्था :

लिङ्ग	जम्मा	जनसंख्याको अवस्था										
		साक्षर (Beginners)	प्रा.वि.तह (१-५)	नि.मा.वि. (६-८)	मा.वि. (९-१०)	एस. एल. सी.	प्रविणता प्रमाण पत्र तह	स्नातक तह	स्नातकोत्तर तह	अन्य	अनौपचारिक शिक्षा	तह नखुलेको
जम्मा	३११९८	७८६	६३७७	३२३६	९८१	१३०५	३५२	११२	२६	३	८२	४८
पुरुष	२४१२७	४१६	३८९४	१६६४	७१८	६१७	३१	१	१९	१	३०	२८
महिला	१५२८१	३७०	२४७३	१५७२	२६३	६८८	३२१	१११	७	२	५२	२०

स्रोत :- राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

४२. विद्यालयमा भर्ना नभएका तथा विद्यालय छाडेका वालवालिकाहरुको विवरण :

लिङ्ग	भर्ना नभएको संख्या	विद्यालय छाडेको संख्या
छात्र	४५६	३४२
छात्रा	५३२	५६४
जम्मा	९८८	९०६

स्रोत :- राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

४३. कूल साक्षरता दरमा महिलाहरुको हिस्सा :

विवरण	गणना वर्ष	
	२०५८	२०६८
कूल साक्षरता दर	५६	६८।४६
पुरुष साक्षरता दर	५५	७६।९६
महिला साक्षरता दर	४९	६०।४९

स्रोत :- राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

४४. वडा अनुसार साक्षरता प्रतिशत :

वडा नं.	साक्षरता दर	
१	औषतमा	६८।४६
	महिला	६२
	पुरुष	६५
	दलित	५३
	जनजाति	६८
	अन्य जाति	७०
	२	औषतमा
महिला		५६
पुरुष		६३
दलित		५२
जनजाति		६३
अन्य जाति		७२
३		औषतमा
	महिला	५२
	पुरुष	६०
	दलित	३९
	जनजाति	६६
	अन्य जाति	७०
	४	औषतमा
महिला		६१
पुरुष		६४
दलित		५२
जनजाति		६३
अन्य जाति		६७

५	औषतमा	६८।४६
	महिला	६२
	पुरुष	६४
	दलित	५१
	जनजाति	६३
	अन्य जाति	६७
६	औषतमा	६८।४६
	महिला	६२
	पुरुष	६५
	दलित	५३
	जनजाति	६८
	अन्य जाति	७०
७	औषतमा	६८।४६
	महिला	६२
	पुरुष	६५
	दलित	५३
	जनजाति	६८
	अन्य जाति	७०

स्रोत :- राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

४५. बालविकास केन्द्रको विवरण :

वडा नं.	बालविकास केन्द्रको जम्मा संख्या	भर्ना भएका बालबालिका संख्या		जम्मा
		बालक	बालिका	
१	८४	९९०	१०१९	२१०९

स्रोत :- साविकको गा.वि.स. कार्यालय

४६. बाल सञ्जालको अवस्था :

वडा नं.	बाल सञ्जालको विवरण	सदस्य संख्या					जम्मा
		लैङ्गिक आधार		सामाजिक आधार			
		बालक	बालिका	दलित	जनजाति	अन्य	
१	कोपिला बाल संजाल	८	७	६	४	५	१५
२	देवानगंज बाल संजाल	८	७	६	४	५	१५
३	कप्तानगंज बाल संजाल	८	७	६	४	५	१५
४	साहेवगंज बाल संजाल	८	७	६	४	५	१५
५	सिनुवारी बाल संजाल	८	७	६	४	५	१५
६	रासी बाल संजाल	८	७	६	४	५	१५
७	नवशक्ति बाल संजाल	७	६	१	७	५	१३
जम्मा							

स्रोत :- साविकको गा.वि.स. कार्यालय

४७. विशेष शिक्षातर्फ स्रोत कक्षामा अध्ययनरत छात्र/छात्राको विवरण :

सि. नं.	स्रोत कक्षा रहेको विद्यालयको नाम	अपाङ्ग बालबालिकाको कक्षागत विवरण										जम्मा
		कक्षा-१		कक्षा-२		कक्षा-३		कक्षा-४		कक्षा-५		
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	
	छैन्											
	छैन्											
	जम्मा											

स्रोत :- जिल्ला शिक्षा कार्यालय

४८. विद्यालयहरूमा शौचालयको विवरण :

जम्मा विद्यालय संख्या	शौचालयको किसिम (संख्यामा उल्लेख गर्ने)					जम्मा
	सामान्य, सवैले प्रयोग गर्ने किसिमको	शिक्षक शिक्षिकाको लागि भिन्दाभिन्दै भएको	छात्रछात्रका लागि भिन्दाभिन्दै भएको	अपाङ्गका लागि भिन्दाभिन्दै भएको	शौचालय नभएको	
८४	८०	१५	४०	२	०	२२१

स्रोत :- जिल्ला शिक्षा कार्यालय

४९. तहगत शिक्षक विवरण :

तह	स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत								परियोजना	राहत दरबन्दीमा कार्यरत			निजी स्रोतमा			PCF मा			तालिम शिक्षक संख्या	कूल जम्मा
	म.	पु.	जम्मा	स्थायी		अस्थायी		म.		पु.	जम्मा	म.	पु.	जम्मा	म.	पु.	जम्मा			
				म.	पु.	म.	पु.													
प्रा.वि.	११	२१	३२	३	५	४	९	०	०	३	४	७	१	३	४	०	०	०	३२	३२
नि.मा.वि.	२	३२	३४	१	७	१	१२	०	०	०	७	७	०	६	६	०	०	०	३४	३४
मा.वि.	१	१२	१३	०	४	१	४	०	०	०	६	६	०	२	२	०	०	०	१३	१३
जम्मा	१४	६५	७९	४	१६	६	२५	०	०	३	१७	२०	१	११	१२	०	०	०	७९	७९

स्रोत :- जिल्ला शिक्षा कार्यालय

५०. शिक्षक तथा कक्षाकोठाको पर्याप्तता :

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	विद्यार्थी संख्या	शिक्षक संख्या	विद्यार्थी शिक्षक अनुपात (STR)	विद्यार्थी कक्षाकोठा अनुपात (SCR)
१.	Ghosala Pra Vi	८०	२		
२.	Janata Ni Ma Vi	३७०	७		
३.	Pashupati Sikshya Mandir Ashram	२२०	९		
४.	Rajaji Pra Vi	७२	२		
५.	Sharada Ni Ma Vi	३०८	८		
६.	Ushmaniya Ideal Public School	११५	७		
७.	Divyajyoti Bidhyamandir English School	३१०	१३		
८.	Harishiba Pra Vi	७०	२		
९.	Life Light Academy	११५	७		
१०.	Ma Vi Dewangunj	६५२	१६		
११.	Madrassa Islimiya	१६०	६		
१२.	Ram Janaki Pra Vi	९३	४		
१३.	Shiva Dalit Pra Vi	६३	२		
१४.	Babuji Pra Vi	७२	२		
१५.	Dina Bhadri Pra Vi	६८	२		
१६.	Divya Pra Vi	११७	४		
१७.	Krishna U Ma Vi	९७०	२२		

१८.	Ma Vi Panchosimar	३७२	११		
१९.	Padam Ni Ma Vi	१७२	६		
२०.	Saraswati Pra Vi	९०	२		
२१.	Shiva Shishu Academy	२२०	९		
२२.	Amar Singh U Ma Vi	७९०	२४		
२३.	Ganesh Pra Vi	७०	२		
२४.	Little Garden English School	१०५	९		
२५.	Pra Vi Sahebgung	११५	२		
२६.	Radha Krishna Gyankunj	१८०	९		
२७.	B. P. Pra Vi	६३	२		
२८.	Focho Das Ni Ma Vi	२०७	८		
२९.	Janapriya Pra Vi	५३	१		
३०.	Janata Pra Vi	७४	२		
३१.	Krishna Pra Vi	९२	२		
३२.	Nawadurga Pra Vi	६३	२		
३३.	Pashupati Sikshya Mandir Ashram	११२	९		
३४.	Saraswati Ni Ma Vi	१९०	७		
३५.	Shree Ni Ma Vi Pakkitole	१७२	९		
	जम्मा	६९९५	२३१		

स्रोत :- जि.शि.का., आवधिक योजना

५१. विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरू :

क्र.सं.	स्वास्थ्य सेवा	संख्या	बेड संख्या
१.	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय	१	२५
२.	सरकारी अस्पताल	८	५५०
३.	प्रसुती गृह	३९	१०५
४.	वाल अस्पताल	१	५
५.	आयुर्वेद अस्पताल	१	५
६.	प्राकृतिक चिकित्सा	१	५
७.	स्वास्थ्य चौकी	५५	११०
८.	उप-स्वास्थ्य चौकी		
९.	प्राथमिक स्वास्थ्य स्याहार केन्द्र	५	२५
१०.	निजी अस्पताल	२०	१००
११.	फार्मसी	९०	०
१२.	चिकित्सक संख्या	३९०	०
१३.	चिकित्सक अनुपात	१/३०००	
१४.	क्लिनिक अनुपात	१/७०००	
१५.	क्लिनिक	२०००	
१६.	बर्थिङ्ग सेन्टर	३८	
१७.	पोलि क्लिनिक	७	३५
१८.	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी गराउने प्रतिशत	६८	
१९.	सुडेनीबाट सुत्केरी गराउने प्रतिशत	१२	
२०.	भिसीटी केन्द्र संख्या :	१	५

२१.	टी.बी. उपचार केन्द्र	२	५
२२.	परिवार नियोजनका ५ विधि र ३ विधिको सेवा उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था संख्या	५९	
२३.	बी.ओ.सी. (आधारभूत)	४०	
२४.	सी.ई.ओ.सी. (अपरेशन सेवा) उपलब्ध स्वास्थ्य संख्या	५	
२५.	गर्भवती जाँच पहिलो पटकको प्रतिशत	७२	
२६.	गर्भवती जाँच पहिलो पटक सम्मको प्रतिशत	७२	
२७.	गर्भवती जाँच चौथो पटक सम्मको प्रतिशत	६८	
२८.	सुत्केरी पश्चात जाँच गराउन आउने प्रतिशत	४०	
२९.	औषत आयु :- ६७ वर्ष महिला :- ५८ पुरुष :- ६०		

स्रोत :- जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय

५२. खोप सेवाको विवरण :

क्र.सं.	विवरण	आ.व. २०७०/०७१	आ.व. २०७१/०७२	आ.व. २०७२/०७३
१.	बी.सी.जी.	८२१	८३३	८६१
२.	डी.पी.टी.	८११	८२३	८६६
३.	हेपाटाइटिस 'बी'	८२३	८३९	८९७
४.	दादुरा	८१९	८३६	८६७
५.	पोलियो ३	८२१	८२७	८६७
६.	टी.टी. (गर्भवती महिला)	८२१	८११	८२२

स्रोत :- जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय

५३. खोप सेवा छोड्ने वालवालिकाको अवस्था :

क्र.सं.	विवरण	आ.व.	आ.व.	आ.व.
		२०७०/०७१	२०७१/०७२	२०७२/०७३
		संख्या	संख्या	संख्या
१.	बी.सी.जी.र दाजुरा	९	१	१०
२.	डी.पी.टी., हेपाटाइटिस 'बी' / एच.आई.भी.१ र डी.पी.टी. / हेपाटाइटिस बी / एच.आई.भी.३	११	२	१
३.	खोप नलगाएका वालवालिका	२१	२०	१७

स्रोत :- जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय

५४. विगत ३ वर्षहरूको पोषणको अवस्था :

सूचकांकहरू	२०७०/०७१	२०७१/०७२	२०७२/०७३
५ वर्षभन्दा मुनिको वृद्धि अनुगमन (पटक)	३५	३६	३९
गर्भवती महिलाहरूका लागि आइरन चक्की वितरण (जना)	८२१	८११	८२२
गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गरेको जुकाको औषधि (जना)	८२१	८११	८२२
सुत्केरी भएका महिलाहरूका लागि भिटामिन 'ए' वितरण (जना)	६३३	६७३	६८२
६ महिनादेखि ५ वर्षसम्मका बच्चाहरूलाई खुवाएको भिटामिन 'ए' (जना)	८३२	८३३	८३५
१ देखि ५ वर्ष सम्मका बच्चाहरूलाई खुवाएको जुकाको औषधि (जना)	८३३	८३३	८३५

स्रोत :- जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय

५५. कुपोषणको अवस्था :

लिङ्ग	संख्या	कैफियत
बालक	३	
बालिका	४	
जम्मा	७	

स्रोत :- स्वास्थ्य चौकीहरु

५६. दीर्घ रोगको कारणले मृत्यु भएका बालबच्चा सम्बन्धी विवरण :

रोगको नाम	बालिका	बालक	जम्मा
एच.आई.भी./एड्स	०	०	०
मलेरिया	०	९	०
क्षयरोग	१	२	३
मुटु सम्बन्धी	०	०	०
मेनेन्जाइटिस	०	०	०
कुपोषण	१	२	३
अन्य.....	०	१	१
जम्मा	२	५	७

स्रोत :- साविक गा.वि.स.हरु

५७. लिङ्ग अनुसार बालविवाह सम्बन्धी विवरण (१८ वर्ष मुनिका) :

लिङ्ग	संख्या
बालिका	४७
बालक	४०
जम्मा	८७

स्रोत :- साभेदारी नेपालको स्थलगत अध्ययन

५८. कामदारको रूपमा घर/परिवारबाट घर बाहिर गएका वालवालिकाहरुको विवरण :

लिङ्ग	संख्या
वालिका	१९
वालक	२४
जम्मा	४३

स्रोत :- RSDC, देवानगञ्ज

५९. श्रमिक वालवालिकाको प्रकार :

क्र. सं.	कामदारको विवरण	संख्या	कैफियत
१.	घरेलु कामदार	२००	
२.	होटल तथा रेष्टुरेण्ट	५	
३.	उद्योग तथा व्यवसाय	२	
४.	अन्य	३	
	जम्मा	२१०	

स्रोत :- स्थानीय वाल सञ्जाल

६०. वालवालिकाहरुको हत्या अपहरण सम्बन्धी विवरण :

घटना विवरण	जिल्लामा घटेको संख्या	घटना घटेको स्थल	उजुरी परेका संख्या	अदालतमा मुद्दा परेका संख्या	पीडित बनाइएका वालवालिकाको संख्या			उद्धार गरिएको वालवालिकाका संख्या		
					वालिका	वालक	जम्मा	वालिका	वालक	जम्मा
अपहरण			२	०	२	२	४	०	२	२
हत्या										

स्रोत :- साविक गाविसका कार्यालयहरु

६१. स्वास्थ्य सम्वन्धी सूचकांकहरू :

सूचक	राष्ट्रिय स्तरमा	न.पा. स्तरमा	फरक
शिशु मृत्युदर	४६	३	४३
कुपोषण अवस्था	०.२	०.१	०.१
चर्पीमा पहुँच भएको जनसंख्या	७०	९०	२०
औषत स्वास्थ्य क्षमता सूचकांक			

स्रोत :- नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन, २०१४

६२. बाल क्लवहरूको विवरण :

समुदायमा आधारित बाल क्लवहरू				विद्यालयमा आधारित बाल क्लवहरू			
बाल क्लवको कूल संख्या	बालिका सदस्य	बालक सदस्य	जम्मा	बाल क्लवको कूल संख्या	बालिका सदस्य	बालक सदस्य	जम्मा
४५	२००	४७५	६७५	१५	१०५	३२०	४२५

स्रोत :- जिल्ला बाल कल्याण समिति

६३. वडागत बाल क्लवहरूको विवरण :

वडा नं.	बाल क्लवको विवरण	सदस्य संख्या					जम्मा
		बालिका		बालक			
		बालक	बालिका	दलित	जनजाति	अन्य	
१	कोपिला बाल संजाल	८	७	६	४	५	१५
२	देवानगंज बाल संजाल	८	७	६	४	५	१५
३	कप्तानगंज बाल संजाल	८	७	६	४	५	१५
४	साहेवगंज बाल संजाल	८	७	६	४	५	१५
५	सिनुवारी बाल संजाल	८	७	६	४	५	१५
६	रासी बाल संजाल	८	७	६	४	५	१५
७	नवशक्ति बाल संजाल	७	६	१	७	५	१३
जम्मा							

स्रोत :- बाल सञ्जाल

६४. वाल क्लव तथा वाल समूहले प्रतिनिधित्व गरेका संघ संस्थाहरुको विवरण

सि.नं.	समितिको नाम	लिङ्ग		जम्मा
		बालक संख्या	बालिका संख्या	
१	V-WASH-CC	२	२	४
२	VCPC	२	२	४
३	गाउँ परिषद्	१	१	२

स्रोत :- साविकको गाविस कार्यालय (यहाँका पाँचवटै गाविसमा यी संख्यामा प्रतिनिधित्व गर्दै आएको छ ।)

६५. DCWB मा दर्ता भई गा.पा./न.पा. अन्तर्गत रहेका वालवालिकाहरुको संख्या :- ४५

६६. जन्मदर्ता भएका वालवालिकाको संख्या :

आ.व.	कूल जन्मदर्ता संख्या			कैफियत
	बालिका	बालक	जम्मा	
अघिल्लो आ.व.	४२०	४००	८२०	
चालु आ.व.	४०२	४०९	८११	

स्रोत :- गा.वि.स.हरु

६७. परिवारविहीन बालबालिकाको अवस्था :

विवरण	बालिका	बालक	जम्मा	कैफियत
पारिवारिक संरक्षणविहीन बालबालिकाको कूल संख्या	३०	५०	८०	
परिवारमा वयस्क व्यक्ति नभई बालबालिका मात्र भएको	१०	२०	३०	
अवस्थामा रहेका बालबालिका				
आफन्तका संरक्षणमा रहेका बालबालिका	५	५	१०	
संस्थागत संरक्षणमा रहेका बालबालिका				
सडक बालबालिका				
जेलमा रहेका				
हिंसा/यातना पीडित	२	१	३	
अलपत्र वा वेवारिसे अवस्थामा फेला परेका	१	०	१	
बेचबिखनमा परेका बालबालिका	१	१	२	

स्रोत :- महिला विकास कार्यालय

६८. महिला हिंसा सम्बन्धी विवरण :

सि.नं.	विवरण	संख्या	कैफियत
१.	घरेलु हिंसाबाट पीडित	२०	
२.	सौता रहेको	३	
३.	बेचबिखनमा परेको	०	
४.	श्रीमान्बाट पीडित/पिटिएका	३०	
५.	द्वन्दबाट पीडित	०	
६.	सामाजिक कुरीति लगाइएका	१	
७.	बोक्सी	१	
	जम्मा	५५	

स्रोत :- गाउँ महिला सञ्जाल

६५. वातावरण तथा सरसफाई :

- ➔ सार्वजनिक शौचालय :- ५ वटा
- ➔ फोहोरपानी प्रशोधनशाला :- ० वटा
- ➔ पिउने पानी प्रशोधनशाला :- ० वटा
- ➔ ल्याण्डफिल साइट :- ० वटा
- ➔ सरसफाई व्यवस्थापन सवारीसाधनको अवस्था :
- ➔ बायोग्यास प्लान्ट :- १ वटा
- ➔ फोहोरमैला उत्पादन (प्रतिदिन) : विवरण नभएको
- ➔ जैविक फोहोर :- ६० प्रतिशत
- ➔ प्लाष्टिक :- ५ प्रतिशत
- ➔ कागज :- १० प्रतिशत
- ➔ शिशा :- ५ प्रतिशत
- ➔ धातु :- ५ प्रतिशत
- ➔ छाला र रवर :- ५ प्रतिशत
- ➔ अन्य :- १० प्रतिशत
- ➔ सरसफाई मजदुर संख्या :- ३
- ➔ स्यानिटरी ल्याण्डफिल :-
- ➔ रिसाइकल प्लान्ट :- १ किसानको सानो समूहमा

७०. फोहोरमैला व्यवस्थापन :

पारिवारिक विवरण	नदी वा खोल्सामा	सडकमा	फोहोर थुपार्ने ठाउँ कन्टेनर	घरमा मै लिन आउँछ	आफ्नै कम्पाउण्डमा	कम्पोष्ट मल बनाइन्छ	थाहा छैन
परिवार संख्या	३०	२००	१	०	२००	५	६००
प्रतिशत	३	२०	०.१	०	२०	०.५	६०

स्रोत :- गाउँ स्तरीय सुकुम्वासी समन्वय समिति

७१. सेवा प्रवाह विवरण :

१. दमकल :- ० संख्या
२. एम्बुलेन्स :- ५ संख्या र सेवाको अवस्था (न.पा. तथा अन्य संघ संस्थाले सञ्चालन गरेको समेत)
३. शववाहन :- १ संख्या र सेवाको अवस्था (न.पा. बाहेक अन्य संघ संस्थाले सञ्चालन गरेको समेत)
४. नगर प्रहरी भ्यान :- ×

७२. कृषि सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र कृषक समूह

क्र. सं.	गा.पा./न.पा.को नाम	भवनको प्रकृति : वटा			गा.पा./न.पा.को वडा नं.	कैफियत
		गोटा	कच्ची	पक्की		
१.	देवानगञ्ज			२	२	सेवा केन्द्र
२.	”		१		२	सेवा केन्द्र
३.						

स्रोत :- कृषि विकास कार्यालय, सुनसरी

७३. पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूह :

क्र. सं.	गा.पा./न.पा.को नाम	भवनको प्रकृति : वटा			गा.पा./न.पा.को वडा नं.	कैफियत
		गोटा	कच्ची	पक्की		
१.	देवानगञ्ज			१	२	उपकेन्द्र

स्रोत :- पशु सेवा कार्यालय

७४. हुलाक सेवा केन्द्र :

क्र. सं.	गा.पा./न.पा.को नाम	भवनको प्रकृति : वटा			गा.पा./न.पा.को वडा नं.	कैफियत
		गोटा	कच्ची	पक्की		
१.	देवानगञ्ज		२		१, २	केही वडा कार्यालय
२.	देवानगञ्ज		१		२	
३.	देवानगञ्ज		१		२	

स्रोत :- साविक गाविसका कार्यालयहरु

७५. गा.पा./न.पा.का हालका भवनहरू :

क्र. सं.	गा.पा./न.पा.को नाम	भवनको प्रकृति : वटा			गा.पा./न.पा.को वडा नं.	कैफियत
		गोटा	कच्ची	पक्की		
१.	देवानगञ्ज			५	१,२,३,५,७	

स्रोत :- गाउँपालिका, देवानगञ्ज

७६. बसपार्क वा बस स्टेशन :

क्र.सं.	गा.पा./न.पा.को नाम	स्थान (न.पा./गा.पा.को वडा नं.)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी.)	कैफियत
१.	देवानगञ्ज	३	१	
२.	साहेवगञ्ज (देवानगञ्ज)	५	०.५	

स्रोत :- ट्रयाक्टर मजदुर संघ/ट्रयाक्टर व्यवसायी संघ

७७. सिंचाईको स्रोत :

क्र.सं.	सिंचाईको स्रोतको नाम	गा.पा. वा न.पा.को नाम र वडा नं.	नपा/ गा.पा.को वडा नं.
१.	शंकरपुर शाखा नहर	देवानगञ्ज	३/४
२.	शिशुवा शाखा नहर	देवानगञ्ज (मध्यहर्षाही)	१
३.	बुढी खोला	देवानगञ्ज	५
४.	गंगाबुढी खोला	देवानगञ्ज (रा.सि.)	६/७
५.	दैता पोखरी	देवानगञ्ज	३

स्रोत :- साना किसान सहकारी संस्था लि.

७८. तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको नाम :

क्र.सं.	नाम	गा.पा./न.पा.को नाम र वडा नं.	न.पा./गा.पा.को वडा नं.	कैफियत
१.	रा. सि. पोखरी	देवानगञ्ज	७	
२.	कप्तानगञ्ज पोखरी	देवानगञ्ज	३	
३.	देवानगञ्ज खोला	देवानगञ्ज	२	

स्रोत :- साविक गाविसका कार्यालय

७९. गा.पा./न.पा.को टाढाको वस्तीबाट सम्बन्धित गा.पा./न.पा.को केन्द्र पुगनलाई अनुमानित समय (घण्टा) :

वडा नं.	Roadhead बाट गापा वा न.पा.को केन्द्र पुगन लाग्ने समय	सेवा प्राप्त गरी घर फर्किन लाग्ने समय
३,५,६ र ७	१ घण्टा	१ घण्टा

८०. बैंक तथा वित्तीय संस्था :

क्र.सं.	गा.पा./न.पा.को नाम	सहकारी संस्था	फाइनेन्स	विकास बैंक	बैंक	कैफियत (निजी वा सरकारी हो उल्लेख गर्ने)
१.	देवानगञ्ज	२४	१	२	०	

स्रोत :- सहकारी संस्था

८१. खुला क्षेत्र :

क्र.सं.	गा.पा./न.पा.को नाम	मुख्य बजार	केन्द्रबाटको दुरी (कि.मी.)	कैफियत
१.	देवानगञ्ज	साहेवगञ्ज	५	
२.	देवानगञ्ज	कप्तानगञ्ज	३	
३.	देवानगञ्ज	मध्यहर्षाही	३	

स्रोत :- साविक गाविसका कार्यालय

८२. अचल सम्पत्ति विवरण :

(गा.पा., न.पा., कृषि पशु, स्वास्थ्य, हुलाक, रेन्जरपोष्ट आदि कार्यालयको एकमुष्ट)

क्र.सं.	अचल सम्पत्ति	इकाई (वटा, विगाहा, रोपनी, कठ्ठा आदि)	स्वामित्वमा रहेको गा.पा./न.पा.	कैफियत
१.	भवन	१ विगाहा	देवानगञ्ज	
२.	जमिन	२१ विगाहा	देवानगञ्ज	
३.	जाडी		देवानगञ्ज	
४.	मोटरसाइकल	५ वटा	देवानगञ्ज	
५.	अन्य मेशिन		देवानगञ्ज	
६.	अन्य	१० साइकल	देवानगञ्ज	

स्रोत :- साविक गाविसका कार्यालय

८३. धार्मिक स्थलको नाम :

क्र.सं.	मन्दिर	मस्जिद	गुम्बा	चर्च	अन्य
१.	राधाकृष्ण मन्दिर	जामे मस्जिद		ईशु चर्च	
२.	शिव मन्दिर	उलूम मस्जिद			
३.	सन्तमन्त मठ	इस्लाहा मस्जिद			
४.	शिव पार्वती मन्दिर				
५.	राधाकृष्ण दासजी महाराज मन्दिर				
६.	सीताराम महाराज				
७.	दिनाभद्री मन्दिर				
८.	राधाकृष्ण/दिनाभद्री				
९.	रामजानकी मन्दिर				
१०.	आनन्द मन्दिर				

११.	जीतमहान मन्दिर				
१२.	मधुकर दास मन्दिर				
१३.	बागेश्वरी मन्दिर				
१४.	डिहवार थान मन्दिर				
१५.	काली मन्दिर				
१६.	शिव मन्दिर				
१७.	हनुमान मन्दिर				
१८.	बागेश्वरी दैता मन्दिर				
१९.	जीतमहान नरसिंह मन्दिर				
२०.	काली दुर्गा मन्दिर				

स्रोत :- साविक गाविसका कार्यालय

८४. सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था :

क्र.सं.	सडकको वर्गीकरण	लम्वाई कि.मी.	सडकको औषत चौडाइ (मि.)	सडकले सेवा पुगेका वडाहरु
१.	राजमार्ग			
२.	सहायक राजमार्ग	८	१२	१,२,३,४
३.	पक्की तथा कालोपत्रे	८	”	”
४.	ग्राभेल सडक	३०	१०	१ देखि ७
५.	कच्ची सडक/मौसमी सडक	५	१०	”
६.	मूल बाटो (Trail)	८	१२	१,२,२,४
७.	इँटा विच्छाएको बाटो			
८.	ढुंगा छापेको बाटो			
९.	सिँढी तथा खुडकिला/भ्याड (Stair)			
	जम्मा			

स्रोत :- गाउँपालिका

८५. निर्माणाधिन गाउँ/नगर स्तरीय सडकहरू :

सडकको किसिम	अनुमानित लम्बाइ कि.मी.	सडकको औषत चौडाइ (मि.)	सडकले पुग्न सक्ने वडा तथा वस्तीहरू	लाभान्वित जनसंख्या
कालोपत्रे	८	१२	१,२,३,४,५,६ र ७	
ग्राभेल	२८	”		
कच्ची तथा धुले	५	”		
जम्मा	४१			

स्रोत :- गाउँपालिका

८६. गाउँ/नगर क्षेत्रमित्र रूट परमिट लिएर सञ्चालन भएका सवारीसाधनहरूको विवरण

बस चल्ने सुरु स्थान	बस पुग्ने अन्तिम स्थान	दैनिक सञ्चालन हुने सवारीसाधन संख्या	बस स्टप संख्या (यात्रु चढाउने ओराल्ने स्थान)	कैफियत
देवानगञ्ज	इनरुवा	१०	३	
देवानगञ्ज	विराटनगर	५	३	
जम्मा		१५	६	

स्रोत :- साविक गाविसका कार्यालय

८७. गाउँ/नगर क्षेत्रम चलने सवारीसाधनहरूको विवरण :

क्र. सं.	सवारीसाधनको प्रकार	संख्या	अवस्था		कैफियत
			१० वर्षसम्म पुरानो	१० वर्षभन्दा बढी पुरानो	
१.	निजी	१०		१	
२.	सरकारी स्वामित्वका	२		२	
३.	सार्वजनिक (भाडाका)	१		कहिलेकाहीं	
४.	कुटनैतिक	१		अलीअली	
५.	अन्तर्राष्ट्रिय गैसस	१		कहिलेकाहीं	
	जम्मा				

८८. विद्यमान सतह ढलको अवस्था :

सतह ढलको प्रकार	कि.मी.
ह्यूम पाइप	१
पक्की स्ल्याब ढाकिएको	०
पक्की स्ल्याब नढाकिएको	२
जम्मा	३

स्रोत :- साविक गाविसका कार्यालय

८९. सार्वजनिक शौचालय सम्बन्धी विवरण :

क्र.सं.	सार्वजनिक शौचालय रहेको स्थान	वडा नं.	कैफियत	सञ्चालनको अवस्था	सञ्चालक
१	देवानगञ्ज	२	वडाको स्वामित्वमा	नियमति	

९०. प्रकोपबाट भएको क्षति सम्बन्धी विवरण (आ.व. २०७२/०७३ को) :

प्रकोपको किसिम	क्षतिको विवरण	भएको अनुमानित क्षति (रकम रु.)	मानवीय क्षति
बाढी			
पहिरो			
आगजनी			
महामारी			
हावाहुरी			
चट्याङ्ग			
नदी कटान			
खडेरी			
शित लहर			
भूकम्प			
अन्य			

स्रोत :- साविक गाविसका कार्यालय

५१. विपद व्यवस्थापन पूर्वतयारी सम्बन्धी विवरण :

- ➔ विपद व्यवस्थापन नगर समिति बनेको :- छ
- ➔ सुरक्षित स्थान तोकिएको :- अमरसिंह मा.वि.
- ➔ विपद व्यवस्थापन पूर्वतयारी योजना बनेको :- छ
- ➔ विपद व्यवस्थापन कोष बनेको :- छ (साविक गाविसमा)

५२. शहरी विद्युतीकरण :

क्र.सं.	विवरण	परिमाण (संख्या)
१.	ग्राहस्थ लाइन संख्या	५१२०
२.	औद्योगिक लाइन संख्या	५
३.	व्यापारिक संख्या	२२०
४.	मन्दिरमा वितरीत संख्या	११५
५.	खानेपानी	११९
६.	सडक वत्ती	१०
७.	अस्थायी वत्ती	१४०
८.	सिंचाई	१२०
९.	स्विचिङ्ग स्टेशन	०
१०.	ट्रान्सफरमर संख्या	१०
	जम्मा ग्राहक संख्या	५८५९

स्रोत :- नेपाल विद्युत प्राधिकरण

५३. दूर सञ्चार सम्बन्धी विवरण :

क्र.सं.	सञ्चार सेवाको किसिम	परिमाण	कैफियत
१.	PSTN टेलिफोन लाइन	२४	
२.	ADSL सेवा		
३.	इन्टरनेट तथा जीपीआरएस सेवा		Wireless सेवाको Data एकीन गर्न नसकिने भएकाले
४.	मोवाइल टावर GSM		
५.	मोवाइल टावर SKY		
६.	GSM Postped मोवाइल		
७.	GSM Prepaid मोवाइल		
८.	Sky Postped मोवाइल	३५९	
९.	Sky Prepaid मोवाइल	९००५	

स्रोत :- नेपाल दूर सञ्चार संस्थान

५४. भोलुङ्गे पुल/पुलपुलेसा सम्बन्धी विवरण :

गाउँ/नगरभित्र पक्की तथा आरसीसी पुल, कल्भर्ट तथा भोलुङ्गे पुलहरुको विवरण

पुल/खोलाको नाम	दायाँ किनारा रहेको स्थान	बायाँ किनारा रहेको स्थान	निर्मित साल	सहयोगी निकाय
साहेवगञ्ज	अमाहीवेल्हा	साहेवगञ्ज	२०६३	नेपाल सरकार
रा. सि.	चिमडी	रा.सि.	२०५८	„

स्रोत :-

५५. व्यापारिक केन्द्रहरूको विवरण :

क्र.सं.	व्यापारिक केन्द्रहरूका नाम	मुख्य व्यापारिक वस्तुहरू	कैफियत
१.	रा.सि., साहेवगञ्ज	साग, तरकारी, गाई	
२.	देवानगञ्ज, कप्तानगञ्ज	भैसी, धान, गहुँ	
३.	मध्यहर्षाही	मकै, औषधि	

स्रोत :- साविक गाविसका कार्यालय

५६. सामुदायिक भवनहरूको विवरण :

क्र.सं.	सामुदायिक भवनहरूको नाम	वडा नं. वस्ती	हालको उपयोग
१.	साहेवगञ्ज सामुदायिक भवन	५	स्थानीय
२.	देवानगञ्ज सामुदायिक भवन	२	नागरिक सचेतना
३.	मध्यहर्षाही महिला सा. भवन	१	महिला सञ्जाल

स्रोत :- साविक गाविसका कार्यालय

५७. सार्वजनिक पाटीपौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण :

क्र.सं.	सार्वजनिक वस्तु विवरण	स्थान	उपयोग	कैफियत
१.	देवानगञ्ज चौतारा	देवानगञ्ज	बस्न	
२.	कप्तानगञ्ज चौतारा	कप्तानगञ्ज	छलफल र आराम	

स्रोत :- साविक गा.वि.स.

५८. खेल मैदान सम्बन्धी विवरण :

क्र.सं.	खेल मैदानको किसिम र अनुमानित क्षेत्रफल	स्थान तथा वडा नं.	उपयोगको अवस्था (कसले उपयोग गर्छ)	कैफियत
१.	मध्यहर्षाही ३ विगाहा	१	युवाहरु	
२.	कप्तानगञ्ज, २ विगाहा	४	युवाहरु	
३.	साहेवगञ्ज खेलमैदान ३ विगाहा	५	विद्यार्थीहरु	
४.	रा. सि. स्कूल मैदान ३ विगाहा	६	युवा विद्यार्थीहरु	
५.	देवानगञ्ज मा.वि. मैदान ५ विगाहा	२	युवा विद्यार्थीहरु	
६.	सरस्वती खेल मैदान १ विगाहा	३	युवा विद्यार्थीहरु	

स्रोत :- साविक गा.वि.स.

५९. पार्क, वनस्पति तथा उद्यमी सम्बन्धी विवरण :

क्र.सं.	पार्क तथा वाल उद्यानको विवरण	स्थान तथा वडा नं.	सञ्चालक	कैफियत
१.	साहेवगञ्ज	५	अमरसिंह मा.वि.	
२.	रा. सि.	७	राधाकृष्ण मा.वि.	

स्रोत :- साविक गा.वि.स.

१००. गाउँपालिका/नगरपालिका कार्यालयदेखि प्रत्येक वडा केन्द्रसम्मको दूरी :

वडा नं.	नगर केन्द्र रहेको स्थान	केन्द्रसम्मको दूरी (कि.मी.)
१	देवानगञ्ज	५ कि.मी.
२		

१०१. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संघ संस्थाको विवरण र वार्षिक बजेट :

१) NGO को विवरण :

सि.नं.	NGO को नाम	रहेको स्थान	सम्पर्क नं.	उद्देश्य/कार्यक्षेत्र	कैफियत
१.	CMC	कप्तानगञ्ज		वाल संरक्षण	
२.	RSDC	देवानगञ्ज		मानवअधिकार	
३.	CDO				

स्रोत :-

२) INGO हरुको विवरण :

सि. नं.	INGO को नाम	रहेको स्थान (ठेगाना)	उद्देश्य/ कार्यक्षेत्र	सम्पर्क नं.	सहयोगी दातृ निकाय	कै.
१.						
२.						

स्रोत :-

३) UN Agency/Bilateral Organisations हरुको विवरण :

सि. नं.	UN Agencies को नाम	रहेको स्थान (ठेगाना)	उद्देश्य/ कार्यक्षेत्र	सम्पर्क नं.	सहयोगी दातृ निकाय	कै.
१.						
२.						

स्रोत :-

१०२. गाउँ/नगर क्षेत्रमित्र गठन भएका टोल विकास संस्थाहरूको विवरण :

क्र. सं.	टोल विकास संस्थाको	ठेगाना	संस्थाको किसिम (महिला, पुरुष, मिश्रित)	सम्पर्क नं.	सदस्य संख्या	बचत रकम
१.	नयाँ भएकोले छैन					
२.						

स्रोत :-

१०३. वडा नागरिक मञ्च तथा नागरिक सचेतना केन्द्र सम्बन्धी विवरण :

वडा नं.	जम्मा सदस्य	लैङ्गिक आधार		सामाजिक आधार			जम्मा
		महिला	पुरुष	दलित	जनजाति	अन्य	
१							
२							
५	३५०	३४८	२	२००	११८	४२	३५०

स्रोत :-

१०४. जनचेतनामूलक तालिम प्राप्त गरेको जनसंख्या विवरण :

क्र.सं.	तालिम विवरण	लिंग		जम्मा	कैफियत
		महिला	पुरुष		
१.	बचत तथा ऋण	५०	१००	१५०	
२.	संस्थागत नेतृत्व	३०	२००	२३०	
३.	लैङ्गिक समविकास	२०	२०	४०	
४.	स्वास्थ्य	६०	४०	१००	
५.	परिवार नियोजन	२००	४०	२४०	
६.	खानेपानी सरसफाई	१५०	१५०	३००	

७.	वन व्यवस्थापन	५	५५	६०	
८.	फोहोरमैला व्यवस्थापन	१०	१०	२०	
९.	सीप विकास	३०	१०	४०	
१०.	अन्य	५०	५०	१००	
	जम्मा	६०५	६७५	१२८०	

स्रोत :- साविक गा.वि.स.

१०५. मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण :

क्र.सं.	विवरण	परिवार संख्या	प्रतिशत
१.	कृषि	५०००	९०
१.१	खेतीपाती	३०००	९०
१.२	पशुपालन	२०००	
१.३	कुखुरापालन	२००	
१.४	माछापालन	१०	
१.५	अन्य	४१२	१००
	जम्मा	९६२२	
२.	गैर कृषि	५६७२	१०
२.१	व्यापार	२१४	
२.२	उद्योग	१०	
२.३	नोकरी	१४०	
२.४	दैनिक ज्यालादारी	२००	
२.५	वैदेशिक रोजगार	१५५	
२.६	अन्य खुलाउने	०	
	जम्मा	६३९१	

स्रोत :-

१०६. औषत मासिक पारिवारिक आम्दानी विवरण :

क्र.सं.	औषत मासिक पारिवारिक आम्दानी विवरण (रुपैयाँमा)	परिवार संख्या	प्रतिशत
१.	१००० भन्दा कम	२०००	
२.	१००० देखि २०००	१०००	
३.	२००१ देखि ३०००	१५०५	
४.	३००१ देखि ५०००	५४५	
५.	५००१ देखि १००००	०	
६.	१०००० देखि १५०००	३००	
७.	१५००० देखि २५०००	५०४	
८.	२५००० भन्दा माथि	५३७	
	जम्मा	६३९१	

स्रोत :-

१०७. औषत मासिक पारिवारिक वचत विवरण :

क्र.सं.	औषत मासिक पारिवारिक वचत विवरण (रुपैयाँमा)	परिवार संख्या	प्रतिशत
१.	शून्य	२०२२	
२.	५०० देखि १०००	१०००	
३.	१००१ देखि २०००	२०१०	
४.	२००१ देखि ३०००	१२०	
५.	३००१ देखि ५०००	२३०	
६.	५००१ देखि १००००	६३६	
७.	१०००० भन्दा माथि	३०३	
	जम्मा	६३२१	

स्रोत :- विभिन्न साविक गा.वि.स.हरु

१०८. विप्रेषण (रेमिटान्स) को विवरण

१०९. वडा अनुसार विपन्नता स्तरीकरण -PPI=Progress out of poverty Index
मापन विधि अपनाउनुपर्ने) :

वडा नं.	विपन्नता स्तरीकरण					कैफियत
	अति गरिव	गरिव	मध्यम	सम्पन्न	जम्मा	
१	४०	१२०	४२०	७००	१२८०	
२	३०१	२१०	२५५	२५५	१३११	
३/४	२०८	३७०	५००	५००	१५७८	
५	२४	६०	२५०	३५०	७८४	
६/७	४१	३००	४००	९००	१६४१	
जम्मा	६१४	१०६०	१८२५	२७०५	६५९४	

स्रोत :- विभिन्न साविक गा.वि.स.हरु

११०. विद्युत/सौर्य उर्जा आयोजनाहरुको स्थिति : छैन ।

वडा नं.	विद्युत/उर्जा आयोजनाको नाम	क्षमता कि.वा.	क्षेत्र	लाभान्वित घरधुरी	मि. संख्या
१					
२					

स्रोत :- विभिन्न साविक गा.वि.स.हरु

१११. वार्षिक कृषि उत्पादन सम्बन्धी विवरण :

वाली/उत्पादन समूह	आर्थिक वर्ष (२०६९/०७०)	
	क्षेत्रफल (रोपनीमा)	उत्पादन (क्विन्टलमा)
अन्नवाली	७९२७ हे.	२१५२०
धान	४४०० हे.	१३५०० मे.ट.
मकै	२०२० हे.	४०२०
कोदो	२ हे.	३
गहुँ	१५०५ हे.	४००७
दलहन वाली	७२० हे.	८०५
मास, बोडी, सिमी, मस्याङ, मुसुरो	”	
तेलहन वाली	७१० हे.	७००
तोरी, सूर्यमुखी	७१० हे.	७००
तरकारी वाली	८१९ हे.	८००५
आलु, प्याज, काउली, भन्टा, बन्दा, गोलभेंडा, रामतोरिया, साग	८०० हे.	८०१०
अदुवा, बेसार, लसुन, खुर्सानी	१९ हे.	२००
फलफूल खेती	५० हे.	२०००
केरा, आँप, सुन्तला, नासपाती, भुइँकटहर	५० हे.	२०००

स्रोत :- जिल्ला कृषि कार्यालय

११२. पशुधन तथा सो बाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्बन्धी विवरण :

क्र.सं.	किसिम	संख्या			उत्पादन		
		स्थानीय	उन्नत	जम्मा	दुध लिटर	मासु के.जी.	उन के.जी.
१.	पशुधन						
क	गाई गोरु	९००५	१०	९०१५	४०००९	०	०
ख	भैसी, राँगा	६००९	५	६०१४	४००००		
ग	बोका, खसी, बाखा	४३३६	०	४३३६	०	५००५०	३३००
घ	भेडा च्याङ्गा						
ङ	सँगुर, बँगुर						
च	अन्य						
२.	पंक्षी	स्थानीय	उन्नत	जम्मा	अण्डा संख्या		मासु के.जी.
क	कुखुरा	२००५	३००५०	३२०५५	३०००		९००७०
ख	हाँस	२०५		२०५	१०५		४५०
ग	अन्य.....						
३.	माछा				के.जी. २०५		
क	मौरी घर				मह के.जी.		
४.	अन्य						

स्रोत :- जिल्ला पशु सेवा कार्यालय

११३. गाउँ/नगरबाट बाहिर निकासी हुने वस्तुहरुको विवरण (कृषिजन्य, पशुजन्य, औद्योगिक, वन पैदावार तथा व्यापारिक वस्तुहरु) :

क्र.सं.	आयात निर्यात वस्तुहरुको नाम	निकासी हुने वार्षिक परिमाण (क्विन्टल)	जम्मा निकासी मूल्य
१	कृषि तथा वनजन्य उत्पादनको निर्यात (खाद्यान्न तथा नगदे लगायत जडिबुटी.....)	५०००	१५००००००००
जम्मा		५०००	१५००००००००
२	औद्योगिक निर्यात (निर्माण सामग्री.....)	५०	५००००
जम्मा		५०	५००००
३	कृषि तथा वनजन्य उत्पादनको आयात (खाद्यान्न तथा नगदे लगायत जडिबुटी.....)	१००००	२०००००००
जम्मा		१००००	२०००००००
४	औद्योगिक निर्यात (निर्माण सामग्री.....)	१५००	१५००००००००
जम्मा		१५००	१५००००००००

स्रोत :- जिल्ला कृषि/पशु सेवा कार्यालय

११४. जग्गाको किसिम अनुसारको विवरण (विगहा/रोपनी) :

जग्गाको किसिम	जम्मा क्षेत्रफल
अवल	
दोयम	२००
सिम	
चाहर	
अन्य	६००३
जम्मा	६२०३

स्रोत :-

११५. औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय (निर्माण व्यवसायी समेत) सम्बन्धी

विवरण :

सि.नं.	व्यापार, व्यवसाय विवरण	जम्मा संख्या
१.	दुग्ध व्यवसायी	४०
२.	टेलर्स	६९
३.	सुनचाँदी व्यवसायी	११
४.	भाडा व्यवसायी	१९
५.	होटल व्यवसायी	२१
६.	फेन्सी व्यवसायी	१३
७.	क्लिनिक तथा औषधि व्यवसायी	११
८.	तरकारी तथा फलफूल व्यवसायी	४५
९.	इलेक्ट्रोनक्स व्यवसायी	३०
१०.	माछामासु पसल, व्यवसायी	४५
११.	हेयर सैलुन तथा सौन्दर्यकला व्यवसायी	४३
१२.	उद्योग	१०
१३.	आर्ट व्यवसायी	५
१४.	बेकरी तथा मिष्ठान व्यवसायी	११
१५.	वाल मनोरञ्जन	१
१६.	बँगुरपालन	५
१७.	कार्ड बोर्ड उत्पादन	०
१८.	बोर्डिङ्ग स्कूल सञ्चालन	१२
१९.	ठेक्का पट्टा	५
२०.	जुता पसल	१२
२१.	फोटो स्टुडियो	५
२२.	फर्निचर	११

२३.	किराना पसल तथा व्यवसायी	१२३
२४.	सी.डी. पसल	१०
२५.	पुल हाउस	५
२६.	अटो वर्कशप	२
२७.	कपास उद्योग	०
२८.	राइस मिल	१२
२९.	घडी, रेडियो टी.भी. मर्मत	१५
३०.	पेट्रोल पम्प	२
३१.	मसला उद्योग	०
३२.	चशमा पसल	०
३३.	पस्मिना पसल	०
३४.	माटाका भाडा, मुकुण्डो तथा सेरामिक्स	२०
३५.	खोज अनुसन्धान सेन्टर	०
३६.	खाजाघर तथा चिया पसल	१९
३७.	ढुवानी सेवा	५
३८.	पागा माटो व्यवसायी	०
३९.	ट्युशन सेन्टर	१०
४०.	हाउजिङ्ग	२
४१.	कार्पेट पसल	२
४२.	सरसफाई तथा फोहोरमैला सङ्कलन	३
४३.	नर्सरी फुल व्यवसायी	२
४४.	कुरियर	०
४५.	मदिरा व्यवसाय	१९
४६.	ग्यास डिलर	३
४७.	नृत्य प्रशिक्षण तथा संगीत प्रशिक्षण केन्द्र	१

४८.	पाउ भण्डार	१
४९.	क्याटरिङ्ग	०
५०.	कानून व्यवसायी र परामर्श सेवा	५
५१.	जिमखाना	०
५२.	निर्माण व्यवसायी तथा सप्लायर्स	१५
५३.	कवाडी सङ्कलन केन्द्र	२
५४.	मल बीउ उत्पादन	२
५५.	कम्प्युटर ट्रेनिङ्ग सेन्टर, साइबर व्यवसायी	५
५६.	फिल्म हल	०
५७.	सीसा पसल	१
५८.	पुस्तक व्यवसायी तथा फोटोकपी	९
५९.	मनी ट्रान्सफर	२
६०.	सहकारी	१३
६१.	बैंक	२
६२.	विज्ञापन मिडिया र केवल सेवा	१
६३.	कागज उद्योग तथा छापाखाना	२
६४.	पानी फिल्टर	०
६५.	पार्टी प्यालेस	०
६६.	भेटनरी	२

स्रोत :- जिल्ला पार्श्व चित्र

११६. विगत ५ आर्थिक वर्षको आय-व्ययको विवरण :

आ.व.	आय शीर्षक	रकम	व्यय शीर्षक	रकम
२०६८/०६९	पूँजीगत/अनुदान	२६००००००	विकास निर्माण/लक्षित वर्ग	२६००००००
२०६९/०७०	पूँजीगत/अनुदान	२९००००००	विकास निर्माण/लक्षित वर्ग	२९००००००
२०७०/०७१	पूँजीगत/अनुदान	३१०००००००	विकास निर्माण/लक्षित वर्ग	३१०००००००
२०७१/०७२	पूँजीगत/अनुदान	३२०००००००	विकास निर्माण/लक्षित वर्ग	३२०००००००
२०७२/०७३	पूँजीगत/अनुदान	३६०००००००	विकास निर्माण/लक्षित वर्ग	३६०००००००
जम्मा		१०४५००००००	जम्मा	१०४५००००००

(नोट :- पूँजीगत खर्च र प्रशासनिक खर्च अलग अलग छुट्याउने)

स्रोत :-

११७. गाउँपालिका/नगरपालिकाले सञ्चालन गरेका प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरू :

कार्यक्रम विवरण

सि. नं.	कार्यक्रमगत विवरण	कार्यान्वयनको अवस्था	मुख्य प्रयासहरू
१	प्रशासनिक सांगठनिक सुदृढीकरण, क्षमता र सेवा	तालिम लिएको	थप प्रयास
	● प्रभावकारिता अभिवृद्धि सम्बन्धी		
२	वित्तीय व्यवस्थापन तथा स्रोत परिचालन सम्बन्धी कार्यक्रम	प्रशिक्षण	समन्वय
	● महिलाहरू प्रशिक्षण	”	”
	● सहकारीलाई प्रशिक्षण		
३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास सम्बन्धी कार्यक्रम		
	● भवन निर्माण	योजना	समन्वय
	● गाउँपालिकाको भवन	बनाएको	”
४	समाजकल्याण तथा सामाजिक विकास सम्बन्धी कार्यक्रम		
	सचेतनामूलक कार्यक्रम	गाउँका	
	जनचेतनामूलक कार्यक्रम	सरोकारवालालाई	
	क्षमता र नेतृत्व विकास कार्यक्रम	दिएको	
५	कला संस्कृति, सम्पदा तथा वातावरणीय सुधार कार्यक्रम		
	धार्मिक कार्यक्रममा नाच गीत, कुस्ती र वृक्षारोपण	सार्वजनिक स्थानमा	”
६	पर्यटकीय विकास कार्यक्रम	”	”
	ठूलो महायज्ञ सञ्चालन धार्मिक सम्मेलन/अधिवेशन		

स्रोत :-

११८. गाउँपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा :

११९. गाउँपालिकाको कार्यालयमा हाल कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण :

सि.नं.	कर्मचारीको नाम थर	पद	कार्यरत शाखा	कैफियत
१	शिवकुमार निरौला	कार्यकारी अधिकृत	गाउँपालिका कार्यालय	
२	सुनिल कुमार ठाकुर	लेखा अधिकृत	” ”	
३	राजकिशोर मेहता	नायव सुब्बा	१ नं. वडा कार्यालय	
४	केशव पोखरेल	नायव सुब्बा	२ नं. वडा कार्यालय	
५	मणिराम पाण्डे	नायव सुब्बा	५ नं. वडा कार्यालय	
६	प्रभु प्रसाद पराजुली	खरिदार	६ र ७ नं. वडा कार्यालय	
७	चुडामणि गुरागाई	नायव सुब्बा	३ र ४ नं. वडा कार्यालय	
८	हरिनारायण मेहता	मुखिया	१ नं. वडा कार्यालय	
९	रणधीर साह	मुखिया	५ नं. वडा कार्यालय	
१०	कविता मेहता	खरिदार	३ र ४ नं. वडा कार्यालय	
११	सुकल प्रसाद मेहता	खरिदार	” ”	
१२	रामप्रसाद मेहता	का.स.	१ नं. वडा कार्यालय	
१३	महेन्द्र दास	खरिदार	६ र ७ नं. वडा कार्यालय	

स्रोत :- प्रशासन शाखा, देवानगञ्ज गाउँपालिका

१२०. सरकारी कार्यालयहरूको नाम, टेलिफोन विवरण :

सि. नं.	नाम तथा पद	कार्यालय	फोन नं. (कार्यालय)	मो. नं.
१	टिकाराम पौडेल (प्र.ना.नी.)	इ.प्र.का., देवानगञ्ज		९८१९३२८०२२
२	गोकर्ण कार्की (प्र.ना.नी.)	सि.प्र.चौ. साहेवगञ्ज		९८५२६७७४४४
३	भीम ब. धिमाल (प्र.स.नी.)	सु. वे. कप्तानगञ्ज		९८१९३०३०९८
४	मणि कुमार श्रेष्ठ (प्र.स.नी.)	अ.प्र.को. रा. सि.		९८०१२५२३५४
५	नवराज सापकोटा (स.प्र.नि.)	सशस्त्र सीम सुरक्षा वेस क्याम्प, कप्तानगञ्ज		९८००८२४२१४
६	बाबुराजा कटुवाल (स.प्र.नि.)	सशस्त्र सीम सुरक्षा वेस क्याम्प, साहेवगञ्ज		९८१६३८८८३४

स्रोत :- जिल्ला स्थित सुरक्षा निकाय

१२१. स्थानीय राजनैतिक दलहरू :

१. दलको नाम :- नेकपा माओवादी केन्द्र, नेपाल लोकतान्त्रिक फोरम, संघीय समाजवादी फोरम नेपाल, नेकपा एमाले, नेपाली काँग्रेस, राष्ट्रिय जनता पार्टी नेपाल, राप्रपा, दलित जनजाति पार्टी, स्वतन्त्र मधेसी गठबन्धन, मधेस मुक्ति टाइगरस

सि.नं.	नाम, थर	पद	फोन नं.
१.	बेचन खत्वे (माओवादी केन्द्र)	संयोजक	
२.	लाली प्रसाद मेहता (नेपाली काँग्रेस)	संयोजक	९८१६३८७५७६
३.	श्यामलाल मेहता (फोरम लोकतान्त्रिक)	संयोजक	९८४२०३२७१९
४.	बेचन प्रसाद मेहता (फोरम नेपाल)	संयोजक	९८०८२६७९२४
५.	सन्तोष भगत (एमाले)	संयोजक	९८०४०२१२६२

१२२. गाउँपालिका/नगरपालिकासँग साभेदारी गरेका संघ संस्थाहरू

(अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय गै.स. तथा सामुदायिक संघ संस्थाहरू समेत)

सि.नं.	संघ संस्थाको नाम	कार्यक्रम	स्वीकृत बजेट	कैफियत
१	सामुदायिक समाज उत्थान केन्द्र	समाजसेवा	१००००००१००	
२	सामुदायिक समाज उत्थान केन्द्र (समाज CSDC)	जनचेतना/सरसफाई	१२००००००१००	
३	सामुदायिक संरचना उत्थान केन्द्र	शिक्षा/स्वास्थ्य	५०००००१००	
४	प्रयास नेपाल	महिला किशोरी र प्रजनन्	७०००००१००	
५	युवा सञ्जाल साहेवगञ्ज	युवा सशक्तिकरण	९००००१००	
६	रामगञ्ज युवा क्लव	वालअधिकार र सीमा सुरक्षा	१२००००१००	
७	दूरदृष्टि विकास समाज केन्द्र	वालवालिका	३०००००१००	
८	सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	शिक्षा	२५००००१००	

स्रोत :- सामुदायिक अध्ययन केन्द्र/साविक गाविस कार्यालयहरू

१२३. गाउँपालिका/नगरपालिकाको भगिनी सम्बन्ध रहेको संस्था :

सि.नं.	भगिनी सम्बन्ध कायम भएको संस्थाको नाम	संस्थाको उद्देश्य	सम्बन्ध कायम भएको मिति	कैफियत
१	CSDC/RSDC	खुदिमुक्षे	२०६६	
२	CMC/प्लान	वाल अधिकार	२०६५	

१२४. गाउँपालिका/नगरपालिकाको स्थापनाकालदेखि हालसम्मका प्रमुखहरूको विवरण :

सि.नं.	नाम	कार्य अवधि	निर्वाचित/मनोनित	कैफियत
१	शिव कुमार निरौला	हालसम्म	नेपाल सरकार निजामती	चुनाव नभएको अवस्थामा

१२५. विगत ३ वर्षको MCPM को स्तर :

आ.व. २०६८/०६९	आ.व. २०६९/०७०	आ.व. २०७०/०७१
फेल	मध्यम	मध्यम

१२६. विमानस्थलको विवरण : छैन ।

सि.नं.	विवरण	स्थान	अवस्था	कैफियत
१	विमान स्थल			
२	हेली प्याड			

१२७. शवदाह पशु वधशालाको विवरण :

सि.नं.	विवरण	स्थान	अवस्था	कैफियत
१	शवदाह	रा.सि. पोखरी	सामान्य	
२	पशु वधशाला	देवानगञ्ज, कप्तानगञ्ज, मध्यहर्षाही	”	

१३८. विशेष व्यवसायिक खेती र उत्पादन हुने मुख्य कृषि वाली :

- १) पकेट खेती भए/नभएको (भएको भए उल्लेख गर्ने) :
देवानगञ्जमा काउली र मकै
- २) व्यवसायिक खेती (जस्तो अर्गानिक खेती बाखापालन कुखुरापालन आदि) :
माँ जानकी कृषि सहकारीको माध्यम

१३९. गा.पा. र नगरपालिका क्षेत्रमित्र रहेका होटलहरूको विवरण :

क्र.सं.	किसिम	संख्या	कैफियत
१	चिया, नास्ता, होटल	१५	सामान्य
२	खाजा/खाना होटल	५	सामान्य

१३०. बेरोजगारको तथ्याङ्क : ३१०१

क्र.सं.	लिङ्ग	संख्या	कैफियत
१	पुरुष	१००८	
२	महिला	१०९३	
३	अन्य		

१३१. सुरक्षा इकाईहरू :

क्र.सं.	विवरण	स्थान	कैफियत
१	इलाका प्रहरी कार्यालय	देवानगञ्ज	९८१९३२८०२२
२	प्रहरी चौकी	कप्तानगञ्ज	
३	सीमा प्रहरी कार्यालय	रा. सि.	
४	सीमा प्रहरी चौकी	साहेवगञ्ज	
५	सशस्त्र सीमा सुरक्षा वेस क्याम्प	साहेवगञ्ज/कप्तानगञ्ज	

१३२. सहकारी संस्थाहरूको विवरण :

क्र.सं.	विवरण, स्थान	सदस्य संख्या (महिला/पुरुष)	कैफियत
१			
२			

१३३. एफ.एम./रेडियो स्टेशनहरूको विवरण : छैन् ।

क्र.सं.	एफ.एम./रेडियो स्टेशनको नाम, स्थान	प्रकार	कैफियत

१३४. व्यापारिक फर्महरूको विवरण :

क्र.सं.	व्यापारिक फर्मको प्रकार	संख्या	कैफियत
१	घरेलु तथा लघु उद्यम	६०	स्थानीय
२	राईस मिल	५४	स्थानीय
३	स-मिल	८	
४	शैक्षिक तथा कोचिङ्ग	३	
५	कुखुरा फार्म	७	

१३५. सामुदायिक मेलमिलाप सम्बन्धी समिति गठन र क्रियाकलाप :

क्र.सं.	विवरण	संख्या	कैफियत
१	सामुदायिक मे.के. मध्यहर्षाही	१	११ देखि १९ जनासम्म
२	सामुदायिक मे.के. देवानगञ्ज	१	११ देखि १९ जनासम्म

१३६. प्राकृतिक स्रोत (खानी/खनिज आदि) :

क्र. सं.	विवरण	स्थान
१	खानै छैन	

१३७. पशुपंक्षी/वन्यजन्तुको विवरण :

१३८. सुकुम्वासीको तथ्याङ्क :

क्र.सं.	लिङ्ग	संख्या	कैफियत
१	पुरुष	६२१	
२	महिला	६२४	
३	अन्य	०	

१३९. अल्पसंख्यक/सीमान्तकृत वर्गको तथ्याङ्क :

क्र.सं.	विवरण	संख्य	कैफियत
१	मुसहर, राम र मरिक	९०७	विभिन्न वार्डमा गरी
२			

१४०. घरभाडामा बस्नेहरूको विवरण :

शिक्षक कर्मचारी	२९ जना
विद्यार्थीहरु	५१ जना

१४१. गाउँपालिका/नगरपालिकाभित्र रहेका विशेष, संरक्षित, स्वायत्त क्षेत्रको विवरण :

छुट्याएको छैन	

१४२. गाउँपालिका/नगरपालिका आफैले बनाएको नियम/विनियमहरूको विवरण

- १) बालविवाह गर्न नपाउने, सामुहिक काम गर्ने ।
- २) जुवातास खेल नपाइने .....

१४३. गाउँपालिका/नगरपालिकाका अवसर, चुनौती र समस्याहरू (वार्षिक प्रगति प्रतिवेदनबाट लिने) :

समस्याहरू :

- बाटोघाटोको अभाव
- खुल्ला सीमाना र तस्करी
- चोरी, डकैती, अपराधीक कृत्याकलाप
- घरेलु मदिराको कारोवार
- विद्यालयमा नियमित पठनपाठन नभएको
- समन्वयको अभाव
- बाल विवाह
- अनमेल विवाह
- दाईजो प्रथा
- रुढीवादी परम्परा
- टेलिफोन सेवा पूर्ण नभएको
- विद्युतको पहुँच अभाव
- शौचालय भएपनि प्रयोग नभएको

- खानेपानीको अभाव
- छुवाछुत प्रथा
- महिला हिंसा
- सरसफाईको अभाव
- तार छ, पोल अभाव

१४४.गाउँपालिकाका विकास सम्भावनाहरू (कृषि, जलविद्युत, पर्यटन, उद्योग आदि) :

यस गाउँपालिकाका सम्भावनाहरू :

- कृषिमा आधारित उद्योग स्थापना
- कृषि थोक बजार र व्यापारिक केन्द्र
- अस्पताल स्थापना र सेवा विस्तार
- विद्यालयमा अनुगमन र जनचासो बढेको खण्डमा गुणस्तरिय शिक्षा पाउने
- सडक बाटो विस्तार गरेर शहर र सदरमुकामसँग जोड्न सहज हुन्छ
- सहकारी माध्यमको विकास
- लघु वित्तिय कार्यक्रमबाट समूह निर्माण
- क्षमता र सिपमूलक तालिम दिएर स्वरोजगार सृजना
- निगरानी समूह निर्माण गरी सामाजिक कार्यमा लाग्ने
- नगदेबाली र खाद्यान्न बालीको सघन खेति
- पर्यटन विकास आन्तरिक पर्यटक भित्रियाउने

